

**PROGRAM WYCHOWAWCZO
- PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ
GASTRONOMICZNO – HOTELARSKICH
W GDAŃSKU
NA ROK SZKOLNY 2025/2026**



Zatwierdzono uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu 30.09.2025 roku

Zatwierdzono przez Radę Rodziców w dniu 30.09.2025 roku

PODSTAWA PRAWNA:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 ze zm.) - art. 48 ust. 1.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 1043 ze zm.) – art. 1, art. 26, art. 84.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2024 r. poz. 986 ze zm.).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.).
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 978 ze zm.).
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 1802 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z 7 kwietnia 2025 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. z 2025 r., poz. 467).
- **Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026.**
 - ✓ Kształtowanie myślenia analitycznego i interdyscyplinarne podejście do nauczania.
 - ✓ Edukacja obywatelska i kształtowanie postaw patriotycznych w szkołach.
 - ✓ Promocja zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej uczniów
 - ✓ Profilaktyka przemocy i wsparcie zdrowia psychicznego
 - ✓ Higiena cyfrowa i bezpieczne korzystanie z technologii
 - ✓ Wzmocnienie kształcenia zawodowego i doradztwa
 - ✓ Nauczanie języka polskiego wśród Polonii

✓ Wspieranie aktywności poznawczej i sprawczości ucznia

- **Statut Zespół Szkół Gastronomiczno- Hotelarskich w Gdańsku, Statut Technikum Nr 3 w Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich W Gdańsku, Statut Branżowej Szkoły I Stopnia Nr 3 w Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich W Gdańsku.**
- Standardy Ochrony Małoletnich przyjęte w szkole: **Polityka ochrony dzieci w ZSGH w Gdańsku przed krzywdzeniem.**

Ponadto wykorzystano:

- Raport „MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym” aut. J. Flis, M. Dębski (https://mlodeglowy.pl/wp-content/uploads/2023/04/MŁODE-GLOWY.-Otwarcie-o-zdrowiu-psychicznym_-Raport-final.pdf)
- Badanie jakości życia dzieci i młodzieży, perspektywa dzieci (2021) i ich rodziców (2022). Obszar – samopoczucie psychiczne. Raport Rzecznika Praw Dziecka, Warszawa 2023 (<https://brpd.gov.pl/wp-content/uploads/2023/04/Za%C5%82%C4%85cznik-nr-4.-Raport-z-badania-jako%C5%9Bci-%C5%BCycia-dzieci-i-m%C5%82odzie%C5%BCy-pespektywa-dzieci-i-ich-rodzic%C3%B3w.-Obszar-samopoczucie-psychiczne.pdf>)

I. WSTĘP

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Gdańsku opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy.

Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły, w tym z warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.

Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest spójny z zatwierdzonym szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób dążenia do osiągnięcia celów kształcenia oraz realizacji zadań wychowawczych określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Uwzględnia także kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

II. DIAGNOZA

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów (ankiety, omówienie wyników załączniku), w tym identyfikacji czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez kuratora oświaty,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2024/2025,
- wniosków i analiz z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołu wychowawczego,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły, np. koncepcji funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowanej przez dyrektora, uwag, spostrzeżeń, wniosków nauczycieli, uczniów, rodziców).

Ważnym aspektem programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2025/2026 jest kontynuowanie uświadamiania uczniom znaczenia obowiązujących w szkole Standardów Ochrony Małoletnich oraz wyposażania ich w umiejętność stosowania ustalonych w nich zasad.

Podstawowym celem niniejszego Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

III. PODSTAWOWE ZASADY REALIZACJI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO OBEJMUJĄ:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły, w tym pracodawcy),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

IV. ZAŁOŻENIA

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa pracę wychowawczą i profilaktyczną jako zgodne współdziałanie uczniów, rodziców i nauczycieli. Jednocześnie uznaje, że pierwotne i największe prawa wychowawcze i zabiegi profilaktyczne do swoich dzieci mają rodzice. Szkoła wspomaga rodziców w procesie wychowania i działań profilaktycznych.

Proces wychowawczy i działania profilaktyczne stanowią integralną całość z nauczaniem i są zasadniczym zadaniem wszystkich pracowników szkoły.

Wychowanie i profilaktyka są procesami ściśle powiązanymi:

Cel wychowania: wszechstronnie dojrzały człowiek

Cel profilaktyki: wspomaganie wychowania i kompensowanie jego niedostatków.

Zatem wychowanie pełni rolę nadrzędną nadającą sens działaniom profilaktycznym. Poprzez swoje działanie zapobiegawcze i korekcyjne, działania profilaktyczne tworzą warunki do sprawnej realizacji procesu wychowawczego.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny opiera się na rozumieniu:

- wychowania jako procesu wspierania ucznia w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznego (emocjonalnej i intelektualnej), społecznej i duchowej, wzmacnianego i uzupełnianego przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży
- profilaktyki jako odpowiednich działań, które mają zapobiegać pojawianiu się lub rozwojowi niekorzystnego, szkodliwego i niepożądanego zjawiska w Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Gdańsku, które zagrażają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.

V. MISJA SZKOŁY

Nadrzędnym celem Zespołu Szkół Gastronomiczno – Hotelarskich w Gdańsku jest prawo do sukcesu każdego ucznia na miarę własnych możliwości. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Szkoła jest przyjazna uczniowi i nauczycielowi. Wszyscy członkowie społeczności szkolonej traktowani są podmiotowo i respektowane są ich prawa.

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także profilaktyka zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo

uczniów, nauczycieli i rodziców. W roku szkolnym 2024/2025 charakter priorytetowy ma profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów oraz wzmacniania poczucia własnej wartości i sprawczości wśród uczniów. Istotne znaczenie odgrywa także rozwój umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli. Misją szkoły jest jej dostosowanie do standardów europejskich. Szkoła ma być nowoczesnie administrowana i wyposażona w pomoce naukowe, umożliwiające pracę z uczniem aktywnymi metodami, zapewniając wysoki poziom nauczania i wszechstronny rozwój intelektualny zarówno dla ucznia o przeciętnej możliwości jak i bardzo zdolnego. Szkoła zapewnia możliwość zdobywania praktycznych umiejętności w najlepszych hotelach oraz restauracjach trójmiasta co przekłada się na bardzo dobre przygotowanie do pracy w wyuczonym zawodzie.

Chcemy być szkołą:

- zapewniającą dobrze zorganizowane zajęcia dydaktyczne, prowadzone przez wysoko wykwalifikowaną kadrę, doskonalącą się i wzbogacającą warsztat pracy;
- promującą uniwersalne wartości etyczne, tj. uczciwość, szacunek
- akceptację drugiego człowieka, odpowiedzialność, życzliwość i wrażliwość, więź ze środowiskiem;
- zapewniającą uczniowi wielokierunkowy i wszechstronny rozwój w bezpiecznym i przyjaznym środowisku;
- kształtującą uczniów asertywnych, kompetentnych, kreatywnych, przygotowanych do dalszej nauki na studiach wyższych jak również do aktywnego poszukiwania pracy w wyuczonym zawodzie na rynkach europejskich;
- wspierającą rodziców w procesie wychowawczym dziecka;
- chcemy być szkołą zapewniającą bezpieczne warunki nauki, wychowania i opieki, dlatego w tym celu budynek i teren szkoły znajdują się pod nadzorem monitoringu.

VI. Sylwetka absolwenta

Celem ZSGH w Gdańsku jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz do podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

Rozwój intelektualny

Absolwent posiada rzetelną wiedzę zgodną z jego kierunkiem kształcenia, dostrzega przydatność swojej edukacji w praktyce życia codziennego, jak również w swojej przyszłości zawodowej. Posiada orientację w zdobyczach nowych technologii, przede wszystkim informacyjnych, potrafi je świadomie i selektywnie wykorzystywać. Biegle posługuje się dwoma wybranymi językami obcymi.

Rozwój emocjonalny

Absolwent potrafi rozpoznać, nazwać i rozmawiać o swoich emocjach, jak również zapanować nad nimi, gdy sytuacja tego wymaga. Akceptuje siebie i innych, kieruje własnym rozwojem. Zna zasady ochrony zdrowia psychicznego oraz czynniki chroniące przed różnymi zagrożeniami. Zna podmioty udzielające wsparcia w sytuacji pogorszenia stanu psychicznego, wie jak sposób korzystać z ich pomocy. Rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy, uzależnień behawioralnych). Jest odporny na niepowodzenia.

Rozwój moralny i duchowy

Absolwent potrafi dokonywać wyborów, w których kieruje się przede wszystkim priorytetami moralnymi i etycznymi, szanuje poglądy, zdanie i wyznanie innych, potrafi w kulturalny sposób bronić własnego zdania; jest asertywny i kreatywny w działaniu, otwarty, potrafi umiejętnie komunikować się z otoczeniem i współpracować z grupą, podejmować decyzje i brać za nie odpowiedzialność, krytycznie oceniać sytuacje i informacje. Absolwent jest zdyscyplinowany i odpowiedzialny, dąży do samodzielnego pogłębiania wiedzy.

Rozwój społeczny

Absolwent szanuje wspólne dobro, ma świadomość odpowiedzialności za zdrowie oraz bezpieczeństwo własne i innych. Szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy. Zna historię i walory Polski oraz swojego regionu, przejawia postawy patriotyczne i proeuropejskie.

Rozwój fizyczny

Absolwent jest sprawny fizycznie, potrafi zadbać o swoją kondycję fizyczną, a tym samym o swoje zdrowie. Jest świadomy zagrożeń płynących z uzależnień.

Rozwój zawodowy

Absolwent posiada wiedzę i umiejętności zawodowe niezbędne do podjęcia pracy w gastronomii, hotelarstwie i turystyce, ma świadomość konieczności nieustannego doskonalenia i doskonalenia w celu dostosowania się do wymogów rynku pracy, identyfikuje się z pozytywnymi wartościami i zasadami moralnymi, takimi jak uczciwość, pracowitość, rzetelność, uprzejmość i otwartość w relacjach międzyludzkich, co korzystnie wpływa na jego karierę zawodową.

VII. Cele ogólne

Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Gdańsku prowadzi działalność:



wychowawczą

edukacyjną

informacyjną

profilaktyczną

Działalność wychowawcza



fizycznej

psychicznej

społecznej

aksjologicznej

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, ,
- 2) **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości

znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników),

- 3) **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw prospołecznych w sytuacji kryzysowej,
- 4) **aksjologicznej** – ukierunkowanej na postawy i przekonania oraz zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków poczucia własnej wartości i sprawczości,
- 5) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 6) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,

- 7) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 8) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 9) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 10) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 11) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
- 12) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków
- 13) kształtowanie u uczniów postaw proekologicznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji

psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,

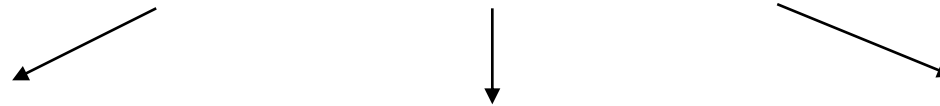
- 2) budowanie wiedzy uczniów na temat możliwych form i uwarunkowań korzystania z profesjonalnego wsparcia psychologicznego, zarówno w szkole, jak i poza szkołą, z uwzględnieniem potrzeby budowania i wzmacniania klimatu zaufania dzieci i młodzieży do działań specjalistów,
- 3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
- 4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
- 5) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 6) podnoszenie świadomości oraz poziomu wiedzy o bezpiecznym i higienicznym używaniu mediów cyfrowych, w tym właściwych reakcji na zjawisko cyberprzemocy rozwijanie u uczniów wiedzy z zakresu ochrony środowiska i klimatu,
- 7) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 8) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 9) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, w tym cyfrowych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
- 4) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole prowadzona jest na trzech poziomach, w zależności od stopnia ryzyka:



profilaktyki uniwersalnej, profilaktyki selektywnej profilaktyki wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
- 4) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły,

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,
- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 6) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe (IPET), działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 7) wzmacnianie kompetencji rodzicielskich związanych z rozpoznawaniem przejawów kryzysu psychicznego, sięganiem po właściwą pomoc, udzielaniem adekwatnego wsparcia dzieciom oraz radzeniem sobie z rodzicielskim poczuciem winy i wstydu.

W roku szkolnym 2025/2026 najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- stworzenie uczniom przestrzeni do kształtowania umiejętności współpracy, autonomicznych zespołów, planowania, realizowania zaplanowanych działań ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych zasobów
- stworzenie sieci wsparcia w relacji dorośli – rówieśnicy, która pozwoli uczniom postrzegać wsparcie rówieśnicze jako umiejętność reagowania na oznaki problemów koleżanek i kolegów
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości, wzmacnianie poczucia sprawczości
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,

- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

VIII. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspirowanie nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,

- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań, itp.), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami (*„MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym” aut. J. Flis, M. Dębski*).
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagog, pedagog specjalny, psycholog i inni specjaliści powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć

doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,

- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (*„MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym” aut. J. Flis, M. Dębski, Badanie jakości życia dzieci i młodzieży, perspektywa dzieci (2021) i ich rodziców (2022). Obszar – samopoczucie psychiczne. Raport Rzecznika Praw Dziecka*).
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania (*„MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym” aut. J. Flis, M. Dębski, Badanie jakości życia dzieci i młodzieży, perspektywa dzieci (2021) i ich rodziców (2022). Obszar – samopoczucie psychiczne. Raport Rzecznika Praw Dziecka, Warszawa 2023*), dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością oraz depresją,

- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,

- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami – uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z obniżonego poczucia własnej wartości i poczucia sprawczości,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb szkoły.

6. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,

- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów w związku z tym, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny (*„MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym” aut. J. Flis, M. Dębski, Badanie jakości życia dzieci i młodzieży, perspektywa dzieci (2021) i ich rodziców (2022). Obszar – samopoczucie psychiczne. Raport Rzecznika Praw Dziecka*).
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

7. Pedagog specjalny:

- rozpoznaje wraz z wychowawcami indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- określa formy i sposoby udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb,
- organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów i rodziców,
- udziela uczniom pomocy pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- podejmuje działania profilaktyczno-wychowawcze wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły w stosunku do uczniów z udziałem rodziców i nauczycieli,
- pomaga rodzicom i nauczycielom w rozwijaniu indywidualnych predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspiera działania opiekuńczo-wychowawcze nauczycieli wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- uczestniczy w spotkaniach Zespołu Wychowawczego.

8. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,

- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

9. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

IX. Szczegółowe cele wychowawcze do realizacji w roku szkolnym 2025/2026

Szczegółowe cele do pracy w danym roku szkolnym będą wynikały z diagnozy przeprowadzonej w szkole, w tym ewaluacji dotychczasowego programu wychowawczo-profilaktycznego, z uwzględnieniem wytycznych MEiN w zakresie ochrony zdrowia psychicznego uczniów oraz rekomendacji zawartych w raporcie „MŁODE GŁOWY. Otwarcie o zdrowiu psychicznym” aut. J. Flis, M. Dębski. Odniesienie do poszczególnych sfer rozwoju pozwoli harmonijnie oddziaływać na rozwój uczniów w poszczególnych obszarach.

OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Zwiększenie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych.
3. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskają pomoc w odpowiedniej formie.
4. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych. Przyjęto standard: 98% uczniów systematycznie realizuje obowiązek szkolny.

OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO:

1. Integracja zespołów klasowych. Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach I.
2. Reintegracja w klasach wyższych.
3. Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm. W roku szkolnym 2025/2026 przyjęto standard: powyżej 90% uczniów przestrzega szkolnych norm i zasad.
4. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.

OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. W I półroczu wszyscy wychowawcy przeprowadzą godziny zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych zgodnie z założeniami.
3. 100% uczniów jest świadomych zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.
4. 100% uczniów zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej,

OBSZAR ROZWOJU EMOCJONALNEGO

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
2. Przeprowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w klasach na temat umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji.
3. Przeprowadzenie zajęć kształcących umiejętność rozpoznawania własnych emocji.
4. 100% uczniów potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony.
5. 100% uczniów potrafi wskazać obszary sprawczości.
6. 100% uczniów wie, do kogo może zwrócić się o pomoc w razie stwierdzenia pogorszenia nastroju, przemęczenia, pogorszenia kondycji psychicznej.
7. 98% uczniów potrafi wskazać konstruktywne sposoby rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.

OBSZAR ROZWOJU DUCHOWEGO

1. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
2. Do 30.09.2025 r. wychowawcy zapoznają uczniów i rodziców z systemem wartości przyjętych w koncepcji pracy szkoły oraz regulacjami prawa wewnątrzszkolnego.
3. Poprawa relacji pomiędzy pracownikami szkoły i uczniami. W roku szkolnym 2025/2026 90% uczniów w swoich zachowaniach kieruje się normami wynikającymi z przyjętych w szkole wartości.

X. Planowane zadania wychowawczo – profilaktyczne

1. Cel: Propagowanie zdrowego stylu życia

Zadania do realizacji	Sposoby realizacji	Klasy	Sfera rozwoju ucznia	Termin	Odpowiedzialni
1. Rozwijanie u uczniów potrzeby dbania o higienę ciała i umysłu	Przeprowadzenie za pomocą metod aktywizujących tematów propagujących zdrowy styl życia na lekcjach wychowawczych	1,2,3,4	fizyczna, psychiczna	wg. tematyki godzin wychowawczych	wychowawcy

	Realizacja programu „Profilaktyka raka piersi” oraz programu zapobiegającego zakażeniom wirusem HPV	1	fizyczna, psychiczna	całorocznie w zależności od dyspozycyjności prowadzących	koordynator programu
	Zapewnienie opieki medycznej	1,2,3,4	fizyczna	całorocznie	pielęgniarka
	Warsztaty profilaktyczne HIV/AIDS	4	fizyczna, psychiczna, społeczna	w zależności od dyspozycyjności prowadzących	pedagog
	Zwracanie uwagi na higienę, wzroku, słuchu, zębów poprzez pogadanki, instruktaż, filmy, plakaty	1,2,3,4	fizyczna	całorocznie	wszyscy nauczyciele, pielęgniarka

	▪ Zapewnienie właściwego oświetlenia sztucznego i naturalnego w szkole. Stała dbałość o czystość punktów świetlnych ▪ Realizacja programu „Znamię” – rak skóry	1,2,3,4 3,4	fizyczna fizyczna, psychiczna	całorocznie wg. tematyki przedmiotu biologii	pracownicy obsługi koordynator programu
2. Promowanie zasad zdrowego odżywiania	▪ Organizacja konkursów gastronomicznych, konkursów wiedzy o żywieniu ▪ Zapewnienie uczniom udziału w przygotowaniu imprez okolicznościowych	2,3,4 kl. gastro. 1,2,3,4	psychiczna społeczna fizyczna, psychiczna ,	wg. planu pracy szkoły wg tematyki godzin wychowawczych	nauczyciele przedmiotów gastronomicznych wychowawcy klas

	▪ Przeprowadzenie lekcji wychowawczych na temat właściwego odżywiania się oraz następstw, jakie niesie ze sobą odchudzanie bądź nadmierne jedzenie ▪ Warsztaty ze studentami medycyny IFMSA-Poland w ramach projektu „Zaburzenia odżywiania”	1	fizyczna, psychiczna	w zależności od dyspozycyjności prowadzących	psycholog
3. Wdrażanie do aktywnego wypoczynku i rekreacji	▪ Przestrzeganie odpowiedniej proporcji: nauka-czas wolny, poprzez organizację czynnego wypoczynku: rozgrywek sportowych, wycieczek, rajdów, biwaków, Dnia Sportu, grillowanie na terenie szkoły	1,2,3,4	Fizyczna, psychiczna, społeczna	wg planu pracy szkoły	Wszyscy nauczyciele i pracownicy obsługi
	▪ Systematyczny udział w zajęciach wychowania fizycznego	1,2,3,4	Fizyczna	całorocznie	Nauczyciele w-f
	▪ Praktyki zagraniczne	2,3			

			Psychiczna , społeczna	w zależności od sytuacji epidemiologicznej	Koordinatory projektu
4. Dbanie o kulturę czasu wolnego	▪ Zajęcia w kołach zainteresowań i kołach sportowych. Udział w konkursach recytatorskich, ortograficznych, polonistycznych, teatralnych ▪ Zapewnienie uczniom dostępu do biblioteki i czytelní z aneksem internetowym ▪ Edukacja kulturalna poprzez organizację wyjść do muzeów, kina, teatru, opery	1,2,3,4	fizyczna, psychiczna , społeczna	wg planu kół zainteresowań	wychowawcy, opiekunowie kół i konkursów
		1,2,3,4	psychiczna	całorocznie	nauczyciel bibliotekarz
		1,2,3,4	psychiczna , fizyczna, duchowa	w zależności od sytuacji epidemiologicznej	wychowawcy, wszyscy nauczyciele

	▪ Lekcje etyki	1,2,3,4	Psychiczna , duchowa	całorocznie	nauczyciel przedmiotu
5. Popularyzowanie zachowań proekologicznych oraz zachęcanie do aktywnego działania na rzecz ochrony środowiska	▪ włączanie się do działalności proekologicznych, np. Akcja Sprzątanie Świata,	1,2,3,4	psychiczna , duchowa	w zależności od sytuacji epidemiologicznej	nauczyciele przedmiotu
	▪ Podejmowanie tematyki proekologicznej na lekcjach przedmiotowych i wychowawczych	1,2,3,4	psychiczna , duchowa	wg. programu nauczania i tematyki godz. wychowawczych	wychowawcy, nauczyciele przedmiotu
	▪ Segregowanie śmieci na lekcjach gastronomicznych oraz korytarzach szkolnych	1,2,3,4	Psychiczna , duchowa	całorocznie	wszyscy nauczyciele, pracownicy obsługi

2. Cel: Kształtowanie umiejętności psychospołecznych

Zadania do realizacji	Sposoby realizacji	Klasy	Sfera rozwoju ucznia	Termin	Odpowiedzialni

1. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych	Pogadanki, dyskusje, warsztaty nt. radzenia sobie w sytuacjach stresowych na godzinach do dyspozycji wychowawcy	1,2,3,4	Fizyczna, psychiczna, społeczna	wg tematyki godzin wychowawczych	Wychowawcy, wszyscy nauczyciele, pedagog, psycholog
	- Indywidualne rozmowy wspierające z pedagogiem i psychologiem szkolnym: a) zajęcia terapeutyczne np. ćwiczenia umiejętności empatii, rozpoznawanie zachowań asertywnych, agresywnych b) kierowanie uczniów do poradni specjalistycznych	1,2,3,4	Psychiczna, społeczna	całorocznie	Pedagog, psycholog
	„Stres pod kontrolą” konsultacje indywidualne dla maturzystów	4	Fizyczna, psychiczna, społeczna	w zależności od dyspozycyjności prowadzących	Psycholog, Pedagog

2. Wzmacnianie poczucia przynależności do grupy klasowej/ szkolnej	Organizowanie pomocy koleżeńskiej – koła samopomocy uczniowskiej w klasach np. wspólne odrabianie lekcji	1,2,3,4	Psychiczna, społeczna	w miarę potrzeb	Wychowawcy i uczniowie
	Wyjazdy, wycieczki, biwaki, ogniska, imprezy szkolne i pozaszkolne	1,2,3,4	Fizyczna, psychiczna, społeczna	całorocznie	Wychowawcy klas
	Praktyki zagraniczne	1,2,3,4	Psychiczna, społeczna	wg terminów projektu	Koordynator projektu
	Prowadzenie kół, dzięki którym uczniowie nawiązują kontakty przez wspólne zainteresowania, hobby	1,2,3,4	Fizyczna, psychiczna, społeczna, duchowa	całorocznie	Wszyscy nauczyciele, pedagog, psycholog

3. Kształtowanie poprawnej komunikacji	▪ Uczenie uczniów sposobów komunikowania swoich potrzeb oraz porozumiewania się z otoczeniem	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	na bieżąco	wszyscy nauczyciele pedagog, psycholog
	▪ Przeprowadzenie na godzinie wychowawczej i lekcjach przedmiotów zawodowych zajęć n/t komunikacji interpersonalnej, asertywności oraz technik rozwiązywania konfliktów	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	wg programów nauczania	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów zawodowych
	▪ Wspieranie rodziców w trudnościach wzajemnej komunikacji: rodzic – dziecko	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	na bieżąco	wszyscy nauczyciele pedagog, psycholog

4. Wzmacnianie postaw prospołecznych	▪ Szerzenie akcji charytatywnych ▪ Prowadzenie Koła Wolontariatu	1,2,3,4	Psychiczna, społeczna, duchowa	całorocznie	Wszyscy nauczyciele Opiekun koła
5. Zapoznanie uczniów z aspektami racjonalnego podejmowania decyzji	▪ Dostarczenie wiedzy dot. praw pracowniczych, form zatrudnienia, bezpieczeństwa przestrzegania prawa pracy dzięki w współpracy z OHP w Gdańsku lub innych instytucji ▪ Kształtowanie postawy przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej na rynku pracy poprzez przedmioty: biznes i zarządzanie, podstawy przedsiębiorczości, działalność gospodarcza, marketing usług hotelarskich	2,3 1,2,3,4	psychiczna, społeczna fizyczna, psychiczna, społeczna	w zależności od dyspozycyjności prowadzących wg programów nauczania	koordynator projektu nauczyciele przedmiotów ekonomicznych

3. Cel: Kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych

Zadania do realizacji	Sposoby realizacji	Klasy	Sfera rozwoju ucznia	Termin	Odpowiedzialni
1. Kształtowanie uczuć i postaw patriotycznych uczniów	▪ Poznanie historii, a także tradycji, dorobku kultury i sztuki własnego narodu oraz regionu poprzez wycieczki, lekcje przedmiotowe i wychowawcze, konkursy	1,2,3,4	psychiczna, społeczna, duchowa	całorocznie	wszyscy nauczyciele
	▪ Poznanie symboli narodowych oraz sylwetek i postaw wielkich Polaków poprzez apele, obchody świąt i uroczystości z udziałem sztandaru szkoły, lekcje przedmiotowe i wychowawcze, udział w konkursach,	1,2,3,4	psychiczna, społeczna, duchowa	całorocznie	wszyscy nauczyciele

	wyjściach do muzeów, izb pamięci, wystawach itp. ▪ Udział w Paradzie Niepodległości 11 listopada	Samorząd Uczniowski	psychiczna, społeczna, duchowa	w zależności od sytuacji	opiekun SU
2. Tworzenie i kultywowanie tradycji i zwyczajów szkoły	▪ Ślubowanie klas pierwszych i maturalnych ▪ Organizacja apeli oraz cyklicznych uroczystości szkolnych i klasowych	1,4 1,2,3,4	Psychiczna, społeczna, duchowa Psychiczna, społeczna, duchowa	wrzesień – kl. 1 kwiecień – kl. 4 całorocznie	Opiekun SU Dyrekcja szkoły, wychowawcy, Opiekun SU

4. Cel: Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych oraz uzależnieniom

Zadania	Metody pracy	Klasa	Sfera rozwoju ucznia	Termin	Odpowiedzialni
---------	--------------	-------	----------------------	--------	----------------

1. Dostarczanie wiedzy uczniom o szkodliwości oraz konsekwencjach palenia papierosów, zażywania środków odurzających i substancji psychoaktywnych przez uczniów	- Organizacja warsztatów profilaktycznych „Strażnik Trzeźwości” prowadzone przez Straż Miejską - Organizacja warsztatów profilaktycznych „Narkotyki – fakty czy mity” prowadzone przez terapeutki Stowarzyszenia Inicjatywa Narkopolityki - Organizowanie warsztatów profilaktycznych „Odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne” prowadzone przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej i Policji	2 1 1	fizyczna, psychiczna, społeczna, duchowa fizyczna, psychiczna, społeczna, duchowa fizyczna, psychiczna, społeczna, duchowa	w zależności od dyspozycyjności prowadzących w zależności od dyspozycyjności prowadzących w zależności od dyspozycyjności prowadzących	psycholog, pedagog psycholog, pedagog psycholog, pedagog, dyr. ds. wych.
--	--	----------------------------	---	---	---

	▪ Zajęcia na temat uzależnień behawioralnych w tym bezpiecznego korzystania z Internetu na lekcjach godziny wychowawczej	1,2,3,4	fizyczna, psychiczna, społeczna, duchowa	wg tematyki godzin wychowawczych	wychowawcy, wszyscy nauczyciele
	▪ Udostępnienie rodzicom i uczniom informacji n/t instytucji pomocowych zajmujących się problemem uzależnień	1,2,3,4	fizyczna, psychiczna, społeczna, duchowa	całorocznie	wychowawcy, pedagog, psycholog
	▪ Udostępnienie materiałów propagujących wiedzę o skutkach nałogów (broszurki, ulotki, plakaty)	1,2,3,4	fizyczna, psychiczna, społeczna, duchowa	całorocznie	psycholog, pedagog
2. Przestrzeganie zakazu używania środków	▪ Dyżury nauczycieli na przerwach	1,2,3,4		całorocznie	wszyscy nauczyciele i

[illegible]

	- Przeprowadzenie zajęć dot. cyberprzemocy na lekcjach wychowawczych - Przekazanie informacji n/t zasad dostępu uczniów do Internetu zgodnych z Polityką ochrony ucznia przed krzywdzeniem i zapewnienia bezpieczeństwa	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	wg tematyki godzin wychowawczych całorocznie	wychowawcy, psycholog, pedagog administrator sieci, wszyscy nauczyciele
--	--	---------	-----------------------	---	---

5. Cel: Zapewnienie bezpieczeństwa, przyjaznego klimatu oraz przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole

Zadania	Metody pracy	Klasa	Sfera rozwoju ucznia	Termin	Odpowiedzialn i
1. Zapobieganie zagrożeniom	Przeprowadzanie szkoleń w zakresie bhp na zajęciach lekcyjnych, tj. fizyka, chemia, EDB, biologia, pracownia	1,2,3,4	fizyczna, społeczna	wg planów nauczania	nauczyciele przedmiotów

zdrowia i życia – wypadki, urazy	komputerowa, przedmioty zawodowe. Opracowanie regulaminów pracowni. ▪ Szkolenie w zakresie BHP uczniów na zajęciach praktycznych	1,2,3	fizyczna, społeczna	w pierwszym dniu praktyk	zakłady pracy kierownik szkolenia praktycznego
2. Zwiększanie bezpieczeństwa uczniów w miejscach szczególnie zagrożonych (korytarze szkolne, boisko, teren szkoły zewnętrzny)	▪ Stała obserwacja zachowania uczniów w klasie, szkole, otoczeniu szkoły i w miejscach pozaszkolnych (np. na wycieczce, w kinie, w teatrze) ▪ Zapoznanie uczniów z zasadami bezpiecznego funkcjonowania w szkole i poza nią w ramach godzin z	1,2,3,4 1,2,3,4	fizyczna, psychiczna, społeczna fizyczna, psychiczna, społeczna	całorocznie całorocznie	koordynator ds. bezpieczeństwa , wszyscy nauczyciele i pracownicy obsługi koordynator ds. bezpieczeństwa

	wychowawcą, edukacji dla bezpieczeństwa ▪ Dyżury nauczycieli i uczniów podczas przerw ▪ Monitorowanie stanu bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez kontrolę osób wchodzących do szkoły oraz całodobowy monitoring-kamery	1,2,3,4 1,2,3,4	Fizyczna, psychiczna, społeczna fizyczna	wg planu dyżurów całorocznie	wszyscy nauczyciele pracownicy obsługi, wszyscy nauczyciele
3. Organizowanie życia klasy i szkoły	▪ Wybór samorządu klasowego i szkolnego	1,2,3,4	Psychiczna, społeczna	wrzesień	Wychowawcy, Opiekun SU

	▪ Zapoznanie z programem wychowawczo-profilaktycznym, statutem szkoły oraz wewnątrzszkolnym systemem oceniania ▪ Harmonogram spotkań z rodzicami	1,2,3,4	Psychiczna, społeczna	wrzesień	Wychowawcy
		1,2,3,4	psychiczna, społeczna	wrzesień	wychowawcy, dyr. ds. wychowawczych
4.Wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za mienie własne i pożyczone	▪ Rozmowy wychowawcze na godzinach wychowawczych (przestrzeganie uczniów przed kradzieżami) ▪ Zajęcia z funkcjonariuszami Straży Miejskiej „Nie szkodzić, czyli odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne”	1,2,3,4	fizyczna, psychiczna, społeczna	całorocznie	wychowawcy
		1	fizyczna, psychiczna, społeczna	w zależności od dyspozycyjność	pedagog, psycholog

	▪ Systematyczne zwracanie uwagi uczniom, żeby nie zabierali większej sumy pieniędzy, telefonów komórkowych i innych wartościowych rzeczy	1,2,3,4	psychiczna	ci prowadzących całorocznie	Wszyscy nauczyciele
5. Przeciwdziałanie i redukcja agresji (fizycznej, słownej, psychicznej) w szkole, domu i środowisku lokalnym	▪ Mediacje w relacjach uczeń-nauczyciel, uczeń-rodzic, uczeń-uczeń ▪ Przeprowadzenie zajęć na godzinach wychowawczych nt.. przemocy rówieśniczej, przemocy w rodzinie	1,2,3,4 1,2,3,4	psychiczna, społeczna fizyczna, psychiczna, społeczna	całorocznie wg tematyki godzin wychowawczych całorocznie	koordynator ds. bezpieczeństwa, pedagog, psycholog, wychowawcy wychowawcy, psycholog, pedagog

	▪ Rozmowy z uczniami zachowującymi się agresywnie oraz z ich rodzicami n/t konfliktów w rodzinie ▪ Kształtowanie świadomości prawnej uczniów poprzez spotkania z policjantami i Strażą Miejską w ramach programu ▪ Zastosowanie procedur wynikających z Polityki Ochrony uczniów przed krzywdzeniem i zapewnienia bezpieczeństwa w ZSGH w Gdańsku	1,2,3,4 1 1,2,3,4	fizyczna, psychiczna, społeczna fizyczna, psychiczna, społeczna fizyczna, psychiczna, społeczna	w zależności od dyspozycyjności prowadzących całorocznie	psycholog, pedagog, Zespół Wychowawczy pedagog, psycholog Wszyscy pracownicy szkoły koordynator
6. Kontrola zachowań oraz frekwencji uczniów	▪ Prowadzenie klasowych uwag w e-dzienniku ▪ Comiesięczna analiza frekwencji uczniów wszystkich klas	1,2,3,4		całorocznie	wychowawcy, Zespół Wychowawczy, Komisja Dyscyplinująca

	Stosowanie procedur dyscyplinujących uczniów		fizyczna, psychiczna, społeczna		
--	--	--	---------------------------------------	--	--

6. Cel: Zapewnianie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli

Zadania	Metody pracy	Klasa	Sfera rozwoju ucznia	Termin	Odpowiedzialni
1. Rozpoznawanie sytuacji środowiskowej i indywidualnych potrzeb uczniów	Przeprowadzenie ankiety dla rodziców uczniów rozpoczynających szkołę celem uzyskania informacji n/t sytuacji rodzinnej i osobistej uczniów pod kątem problemów dydaktycznych, opiekuńczych i zdrowotnych	1	fizyczna, psychiczna, społeczna	wrzesień, październik	psycholog, pedagog, wychowawcy klas 1, wicedyrektor ds. wychowawczych
	Konsultacje wychowawców z psychologiem/ pedagogiem nt. sytuacji rodzinnej i osobistej uczniów	1,2,3,4		całorocznie	

	pod kątem problemów dydaktycznych, opiekuńczych i zdrowotnych		psychiczna, społeczna		wychowawcy, psycholog, pedagog
	▪ Analiza dokumentów uczniów w celu wyłonienia osób z potencjalnymi problemami	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	wrzesień	wychowawcy, psycholog, pedagog
	▪ Rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami określające ewentualne formy pomocy	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	całorocznie	wychowawcy, psycholog, pedagog
	▪ Sporządzenie bazy danych uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych pod kątem określonych potrzeb	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	wrzesień	wychowawcy, psycholog, pedagog

2. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym uczniów	▪ Konsultacje dotyczące metod skutecznego uczenia się	1	fizyczna, psychiczna, społeczna	wrzesień	wychowawcy klas I
	▪ Kształtowanie umiejętności planowania i organizowania czasu – układanie planów pracy	1,2,3,4	psychiczna	całorocznie	psycholog, pedagog
	▪ Organizowanie w obrębie klasy pomocy koleżeńskiej, wspomaganie ucznia mającego trudności w nauce przez nauczyciela, chwalenie jego postępów, zajęcia wyrównawcze	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	całorocznie	wszyscy nauczyciele
	▪ Zachęcanie i motywowanie uczniów do udziału w kółkach zainteresowań, zawodach, konkurach, olimpiadach	1,2,3,4	fizyczna, psychiczna, społeczna, duchowa	całorocznie	wszyscy nauczyciele

	Indywidualizacja procesu nauczania	1,2,3,4	psychiczna	całorocznie	wszyscy nauczyciele
3. Prowadzenie badań i działań diagnozujących problemy uczniów	- Obserwacja uczniów pod kątem zachowań ryzykownych - Diagnoza indywidualnych potrzeb uczniów, analiza przyczyn niepowodzeń szkolnych poprzez obserwacje zachowania uczniów, wywiady psychologiczne i środowiskowe z uczniem i rodzicem ucznia	1,2,3,4 (grupa badawcza) 1,2,3,4	fizyczna, psychiczna, społeczna psychiczna, społeczna	listopad całorocznie	psycholog, pedagog psycholog, pedagog

4.Współpraca z rodzicami	▪ Zapoznanie rodziców z pedagogiem i psychologiem szkolnym	1	psychiczna, społeczna	wrzesień – termin pierwszej wywiadówki	pedagog, psycholog
	▪ Udział w tworzeniu wybranych dokumentów szkoły	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	całorocznie	dyrekcja szkoły
	▪ Udostępnienie programu wychowawczo – profilaktycznego na stronie internetowej szkoły w zakładce rodzice	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	całorocznie	wychowawcy Nauczyciele psycholog, pedagog
	▪ Pedagogizacja rodziców poprzez spotkania na wywiadówkach z wychowawcami, rozmowy z psychologiem/pedagogiem ulotki informacyjne z wykazem miejsc pomocy, tablica informacyjna dla rodziców, informacje na stronie	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	wg harmonogramu wywiadówek, godzin pracy psychologa/	wychowawcy, pedagog, psycholog

	internetowej, komunikacja drogą elektroniczną			pedagoga szkolnego	wychowawcy, pedagog, psycholog
	▪ Informowanie rodziców o propozycjach działań dla uczniów objętych pomocą	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	całorocznie	wychowawcy, pedagog, psycholog
	▪ Rozmowy z rodzicami n/t przyczyn niepowodzeń szkolnych w ramach zebrań klasowych oraz indywidualnych spotkań z rodzicami	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	wg harmonogramu wywiadówek, godzin pracy psychologa/ pedagoga	Dyrekcja Szkoły
	▪ Współorganizowanie imprez szkolnych	1,2,3,4	Psychiczna, społeczna	wg. planu pracy szkoły	

5. Doskonalenie umiejętności wychowawczych nauczycieli	▪ Szkolenia dla nauczycieli	1,2,3,4	Psychiczna, społeczna	Rady Pedagogiczne szkoleniowe	Dyrekcja szkoły
	▪ Realizacja planu doskonalenia zawodowego nauczycieli	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	wg. terminów szkoleń	wszyscy nauczyciele
	▪ Konsultacje z pedagogiem/psychologiem szkolnym	1,2,3,4	psychiczna, społeczna	całorocznie	wszyscy nauczyciele
6. Tworzenie biblioteczki wychowawczo-profilaktycznej w szkole	▪ Gromadzenie i udostępnianie materiałów, artykułów, książek w bibliotece szkolnej	1,2,3,4	fizyczna, psychiczna, społeczna, duchowa	całorocznie	nauczyciele, bibliotekarze
	▪ Biblioteczka pedagoga i psychologa szkolnego	1,2,3,4	fizyczna, psychiczna, społeczna, duchowa	całorocznie	pedagog, psycholog

XI. Programy wychowawczo – profilaktyczne klas szkolnych

Klasa pierwsza

Zagadnienia do realizacji na godzinach z wychowawcą

Klasa pierwsza

1. „Regulamin i ja”- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za właściwą postawę i realizację obowiązków szkolnych. Zapoznanie się ze szkolnymi regulaminami i postanowieniami statutu szkoły, wewnątrzszkolnym ocenianiem, Polityką ochrony uczniów w ZSGH w Gdańsku.
2. Mówimy o sobie - integracja grupy poprzez wymianę informacji. Wzajemne relacje- ustalenie reguł grupowych w zespole klasowym. Wybór samorządu klasowego.
3. O efektywnych technikach uczenia. To prostsze niż myślisz.
4. Chroń swoje Ja, czyli jak nie stracić tożsamości w sieci.
5. Krytyczny odbiór informacji. Zjawisko dezinformacji w sieci. Walka z fake newsami.
6. Smartfony, czaty, media społecznościowe – jak wpływają na nasze relacje z innymi?
7. Chat GPT – co to jest i jak wpływa na edukację?
8. Czy nadwaga to stan, którego czasami trzeba się wstydzić?
9. Określenie niezbędnych predyspozycji potrzebnych do wykonywania danego zawodu.
10. Rola agresji, wulgaryzmów i żargonu w wyrażaniu emocji i kształtowaniu kontaktów między ludźmi.
11. Silny ma rację? Przyczyny powstawania zachowań agresywnych i przemocy.
12. Niewłaściwe zachowania w grupie i sposoby zapobiegania im.
13. Komunikacja werbalna i niewerbalna, umiejętność odczytywania sygnałów z otoczenia.

14. Społeczny wymiar nikotynizmu w Polsce i polski styl picia alkoholu.
15. Jak wzmacniać poczucie własnej wartości (Lubię siebie, lubię ciebie czyli o akceptacji i poczuciu własnej wartości).
16. Narkotyki i dopalacze to śmierć.
17. Żyję bez ryzyka HIV/AIDS.
18. Analiza ocen i frekwencji za I półrocze.
19. Bezpieczne ferie.
20. Niewłaściwe motywy podejmowania życia seksualnego.
21. Rola rodziny w procesie wychowania młodego człowieka.
22. Przemoc w rodzinie i jej konsekwencje.
23. Koleżeństwo, kumplostwo, przyjaźń, miłość – czy znasz różnice.
24. Rola przyjaźni i miłości w rozwoju emocjonalnym człowieka.
25. Bezinteresowna pomoc- rola stowarzyszeń charytatywnych i wolontariatu w pomaganiu ludziom chorym, biednym, starszym.
26. Współczesny świat. Rola agresji w rozwiązywaniu międzynarodowych sporów. Wojny, terror, problem uchodźstwa.
27. Jak żyć w zgodzie z naturą?
28. Patriotyzm w czasach pokoju.
29. Obniżenia nastroju - jak rozpoznać depresję? Gdzie szukać pomocy?
30. Analiza ocen i frekwencji za II półrocze.
31. Bezpieczne wakacje.

Lp.	Programy profilaktyczne	Wartości	Sposoby realizacji
-----	-------------------------	----------	--------------------

1.	Nieletni a prawo	odpowiedzialność, znajomość prawa	Warsztaty przeprowadzone przez funkcjonariusza policji
2.	Ważne wybory - marihuana	rozwaga, dbanie o zdrowie i życie własne i innych, bezpieczeństwo	Warsztaty profilaktyczne prowadzone przez psychologa i pedagoga szkolnego
3.	„Odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne”	odpowiedzialność, znajomość prawa	Warsztaty profilaktyczne prowadzone przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej i Policji
4.	Komunikacja bez przemocy – warsztaty NVC	Profilaktyka przemocy	Warsztaty prowadzone przez psychologa szkolnego
5.	AntiTobacco	rozwaga, dbanie o zdrowie i życie własne i innych, bezpieczeństwo	Warsztaty (stacjonarnie lub on-line) ze studentami medycyny IFMSA – Poland

Klasa druga

Zagadnienia do realizacji na godzinach z wychowawcą

Klasa druga

1. „Regulamin i ja”- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za właściwą postawę i realizację obowiązków szkolnych. Zapoznanie się ze szkolnymi regulaminami i postanowieniami statutu szkoły, wewnątrzszkolnym ocenianiem, Polityką ochrony uczniów w ZSGH w Gdańsku.
2. Mówimy o sobie - integracja grupy poprzez wymianę informacji. Wzajemne relacje- ustalenie reguł grupowych w zespole klasowym. Wybór samorządu klasowego.
3. Techniki zwiększające skuteczność uczenia się.
4. Chat GPT – czy jest groźny?
5. Wpływ reklam i środków masowego przekazu na dokonywanie wyborów.
6. Cyberprzemoc- uczeń wykluczony przez hejt w mediach społecznościowych.
7. Jak wyrazić swoją dezaprobatę, aby nie popsuć relacji w grupie?
8. Jak prawidłowo wybrać zawód? Zainteresowania, kariera czy pieniądze?
9. Aktywność fizyczna a uroda i sprawność.
10. Zdrowe nawyki żywieniowe w mojej rodzinie.
11. Otyłość epidemią XXI wieku.
12. Co z tym odchudzaniem?
13. Zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania higieny.
14. Dlaczego warto być wolnym od papierosa?
15. Alkohol kradnie wolność.

16. Niebezpieczne nałogi – narkotyki i dopalacze.
17. Zachowania ryzykowne a możliwość zakażenia się wirusem HIV i chorobami wenerycznymi.
18. Miłość, seks – odpowiedzialność za siebie i partnera.
19. Kształtowanie bezpiecznego stylu życia w szkole.
20. Analiza ocen i frekwencji za I półrocze. Bezpieczne ferie.
21. Wartości przekazywane przez rodzinę -dobro i prawda.
22. Wsparcie i rola rodziny w sytuacjach kryzysowych. Przemoc w rodzinie - gdzie szukać pomocy.
23. Niemodne słowa? Ojczyzna, patriotyzm, honor, Polak, uczciwość, człowieczeństwo.
24. Jesteśmy częścią otaczającego nas świata- bądźmy odpowiedzialni za otaczającą nas naturę.
25. Konsumpcjonizm problemem współczesnego świata.
26. Co to znaczy być asertywnym?
27. Mały stresik nie jest zły. Jak radzić sobie ze stresem.
28. Jak wspierać swoją samoocenę?
29. Uchodźca, azylant, imigrant-wcale nie obcy.
30. Analiza ocen i frekwencji za II półrocze.
31. Bezpieczne wakacje.

Lp.	Programy profilaktyczne	Wartości	Sposoby realizacji
1.	„Strażnik Trzeźwości”	rozwaga, dbanie o zdrowie własne i innych,	Warsztaty profilaktyczne prowadzone przez Straż Miejską

		ograniczone zaufanie do innych	
2.	„Męskie sprawy” „Pierwsza wizyta u ginekologa”	rozważa, dbanie o zdrowie własne i innych,	Warsztaty (stacjonarnie lub on-line) ze studentami medycyny IFMSA – Poland
3.	„Psychiatria też dla ludzi”	dbanie o zdrowie psychiczne	Warsztaty (stacjonarnie lub on-line) ze studentami medycyny IFMSA – Poland
4.	Narkotyki – fakty i mity	rozważa, dbanie o zdrowie i życie własne i innych, bezpieczeństwo	Warsztaty prowadzone przez edukatorów ze Stowarzyszenia Inicjatywa Narkopolityki
5.	Ważne wybory - alkohol	rozważa, dbanie o zdrowie i życie własne i innych, bezpieczeństwo	Warsztaty profilaktyczne prowadzone przez psychologa i pedagoga szkolnego

Klasa trzecia

Zagadnienia do realizacji na godzinach z wychowawcą

Klasa trzecia

1. „Regulamin i ja”- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za właściwą postawę i realizację obowiązków szkolnych. Zapoznanie się ze szkolnymi regulaminami i postanowieniami statutu szkoły, wewnątrzszkolnym ocenianiem, Polityką ochrony uczniów w ZSGH w Gdańsku.
2. Mówimy o sobie - integracja grupy poprzez wymianę informacji. Wzajemne relacje- ustalenie reguł grupowych w zespole klasowym. Wybór samorządu klasowego.
3. Jak się uczyć efektywnie? Czyli umiejętne gospodarowanie czasem pracy i wolnym od zajęć.
4. Wpływ reklam i środków masowego przekazu na dokonywanie wyborów.
5. Zagrożenia w sieci.
6. Kim jestem – pojęcie godności ludzkiej. Media i wszystko na sprzedaż?
7. Chat GPT – jak korzystać z niego mądrze?
8. Rekreacja na co dzień.
9. Zasady racjonalnego odżywiania się.
10. Anoreksja i bulimia – choroby duszy i ciała.
11. Jakie są prawa osób niepalących?
12. Niebezpieczne nałogi – narkotyki i dopalacze.
13. Sponsoring - ty nie masz ceny.

14. Zaburzenia psychosomatyczne – jak sobie z nimi radzić?
15. Procedury i przebieg egzaminu zawodowego.
16. Analiza ocen i frekwencji za I półrocze. Bezpieczne ferie.
17. Rola stowarzyszeń charytatywnych i wolontariatu w pomaganiu ludziom chorym, biednym, starszym, uchodźcom.
18. Prawda i dobro- wartości najważniejsze.
19. Współczesny patriotyzm
20. Sytuacja kryzysowa a nasze reakcje.
21. Zmiany w środowisku naturalnym spowodowane działalnością człowieka.
22. Jak przekuć porażki w sukces, czyli nie cel a droga.
23. Rola przyjaźni i miłości w rozwoju emocjonalnym człowieka.
24. Niewłaściwe zachowania w grupie i sposoby zapobiegania im.
25. Sangwinik, choleryk, melancholik, flegmatyk. Czy temperament ma wpływ na kontakty z ludźmi?
26. Jak umiejętnie przyjmować krytykę – asertywne sposoby radzenia sobie.
27. Rola wykształcenia we współczesnym świecie.
28. Wartości cenione w pracy zawodowej.
29. Rozpoznawanie zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno - gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych).
30. Koniec szkoły i co dalej? Plany na przyszłość
31. Analiza ocen i frekwencji za II półrocze.
32. Bezpieczne wakacje.

Lp.	Programy profilaktyczne	Wartości	Sposoby realizacji
-----	-------------------------	----------	--------------------

1.	Program edukacyjny pt. "Znamie! Znam je?" dot. czerniaka	Profilaktyka zdrowia, wiedza biologiczna i medyczna, dbanie o zdrowie własne i bliskich, obserwacja własnego organizmu	Wykład, pogadanka, film edukacyjny, rozpoznawanie patologii ze zdjęć,
2.	Uważaj co pijesz	rozwaga, dbanie o zdrowie własne i innych, ograniczone zaufanie do innych	Warsztaty prowadzone przez specjalistów z GCPZiPU (funkcjonariusz policji)
3.	Trzeźwa jazda	Profilaktyka zdrowia, wiedza o prawie karnym, rozwaga, dbanie o zdrowie i życie własne i innych, bezpieczeństwo	Warsztaty prowadzone przez specjalistów z GCPZiPU (funkcjonariusz policji)
4.	#zdrowie	Profilaktyka zdrowia, wiedza biologiczna i medyczna, dbanie o zdrowie własne i	Warsztaty prowadzone przez specjalistów z GCPZiPU: lekarza, psychologa, dietetyka

		bliskich, obserwacja własnego organizmu	
--	--	--	--

Klasa czwarta

Zagadnienia do realizacji na godzinach z wychowawcą

Klasa czwarta

1. „Regulamin i ja”- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za właściwą postawę i realizację obowiązków szkolnych. Zapoznanie się ze szkolnymi regulaminami i postanowieniami statutu szkoły, wewnątrzszkolnym ocenianiem, Polityką ochrony uczniów w ZSGH w Gdańsku.
2. Mówimy o sobie - integracja grupy poprzez wymianę informacji. Wzajemne relacje- ustalenie reguł grupowych w zespole klasowym. Wybór samorządu klasowego.
3. Techniki efektywnego uczenia się.
4. Dokąd zmierzamy? Rola wykształcenia w planowaniu rozwoju osobistego.
5. Przygotowanie się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej.
6. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z mediów. Cyberprzemoc, cyfrowe ślady.
7. Krytyczny odbiór informacji. Zjawisko dezinformacji w sieci.
8. Walka z fake newsami. Wpływ reklam i środków masowego przekazu na dokonywanie wyborów.
9. Chat GPT w szkole - szanse i zagrożenia.
10. Propagowanie zdrowego stylu życia – rola sportu.
11. Czy naprawdę wiesz, co jesz?
12. W trosce o higienę osobistą.

13. Nikotynowa pułapka.
14. Nadużywanie alkoholu a moje przyszłe życie partnerskie.
15. Narkomania, czyli rzecz o smutku młodości.
16. Rola rządu i społeczeństwa wobec ludzi dotkniętych HIV/AIDS.
17. Projekty na przyszłość – możliwości pracy w kraju i zagranicą.
18. Analiza ocen i frekwencji za I półrocze. Bezpieczne ferie.
19. Jak wyobrażam sobie moją rodzinę-wartości tradycje, które warto przekazać.
20. Kariera czy rodzina? Czy umiesz dokonać wyboru?
21. Współczesne zagrożenia rodziny, co niszczy, a co chroni więzy rodzinne.
22. Moja rola w społeczeństwie patriotycznym.
23. Pełnoletniość – co to dla mnie oznacza? Moje prawa a odpowiedzialność.
24. Jak dbać o środowisko? Kryzys klimatyczny, edukacja globalna.
25. Nie radzę sobie, czyli jak odnaleźć się w sytuacji kryzysowej.
26. Mobilne bezpieczeństwo - higiena informacyjna.
27. Dotrzymywanie umów i obietnic – analiza własnych możliwości.
28. Niepowodzenia to porażki czy kolejne etapy w drodze do celu?
29. Ocena własnego portfela - czy wszystko co kupuję jest mi niezbędne?
30. Analiza ocen i frekwencji za II półrocze.
31. Bezpieczne wakacje.

Lp.	Programy profilaktyczne	Wartości	Sposoby realizacji
-----	-------------------------	----------	--------------------

1.	Program edukacyjny pt. „Profilaktyka raka piersi i raka szyjki macicy”	Profilaktyka zdrowia, wiedza biologiczna i medyczna, dbanie o zdrowie własne i bliskich, obserwacja własnego organizmu	Wykład, pogadanka, film edukacyjny, rozpoznawanie patologii ze zdjęć,
2.	Program edukacyjny pt. „Podstępne WZW”	Profilaktyka zdrowia, wiedza biologiczna i medyczna, dbanie o zdrowie własne i bliskich, obserwacja własnego organizmu	Wykład, pogadanka, film edukacyjny, rozpoznawanie patologii ze zdjęć,
3.	„Zaszczep wiedzę”	Profilaktyka zdrowia, wiedza biologiczna i medyczna, dbanie o zdrowie własne i bliskich	Warsztaty (stacjonarnie lub on-line) ze studentami medycyny IFMSA – Poland
4.	HIV/AIDS	Profilaktyka zdrowia, wiedza biologiczna i medyczna, dbanie o	Warsztaty profilaktyczne we współpracy z Pomorskim Domem Nadziei

		zdrowie własne i bliskich	
--	--	---------------------------	--

Klasa piąta

Zagadnienia do realizacji na godzinach z wychowawcą

1. „Regulamin i ja”- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za właściwą postawę i realizację obowiązków szkolnych. Zapoznanie się ze szkolnymi regulaminami i postanowieniami statutu szkoły, wewnątrzszkolnym ocenianiem, Polityką ochrony uczniów w ZSGH w Gdańsku.
2. Mówimy o sobie - integracja grupy poprzez wymianę informacji. Wzajemne relacje- ustalenie reguł grupowych w zespole klasowym. Wybór samorządu klasowego.
3. Technik uczenia się i zapamiętywania.
4. Cyberbullying, doxing--nowe-zjawiska- jak im zapobiegać?
5. Procedury i przebieg egzaminu maturalnego/ Procedury i przebieg egzaminu zawodowego.
6. Uczucia – jak sobie z nimi radzić? Identyfikacja i nazywanie uczuć.
7. Kochać i być kochanym – jak to osiągnąć? Partner na całe życie.
8. Kłamstwo a szczerłość w związku. Jak uniknąć toksycznych związków?
9. Moja przyszła rodzina.
10. Przemoc w rodzinie. Na czym polega i czy łatwo o niej mówić? Jak nie stać się ofiarą i sprawcą przemocy w rodzinie. Wybrane zagadnienia prawne.
11. Spotkania towarzyskie w wirtualnym świecie – konsekwencje działania w sieci.
12. Kultury innych narodów. Lekcja tolerancji.

13. Dobrze, bo polskie? Jak w czasach globalizacji rozwijać patriotyzm.
14. Podstawowe zasady komponowania jadłospisów – zdrowe nawyki żywieniowe, aktualne zalecenia dietetyczne, racje pokarmowe.
15. Zaburzenia stanu zdrowia i rozwoju związane z nieprawidłowym odżywianiem (otyłość, niedobór masy ciała, anoreksja, bulimia) – jak rozpoznać chorobę i gdzie szukać pomocy?
16. Aktywny wypoczynek w gronie rodziny. Rola rodziców w kształtowaniu codziennych zdrowych nawyków dziecka.
17. Analiza frekwencji za I półrocze. Bezpieczne ferie.
18. Rozwój własny – poznanie wartości ważnych dla projektowania własnej przyszłości.
19. Pasja a sukces zawodowy.
20. Kariera czy rodzina ? Czy umiesz dokonać wyboru.
21. Kiedy jestem wściekły...jak radzić sobie z negatywnymi emocjami?
22. Przyczyny i objawy nerwicy. Jak zniwelować napięcia nerwowe związane ze stresem?
23. Przyjaciel - dobre lekarstwo na samotność.
24. Na czym polega kultura słowa we współczesnej rzeczywistości sms-ów, blogów itp.?
25. Niebezpieczne nałogi -nikotyna, alkohol, narkotyki. Mechanizm powstawania uzależnień.
26. Mam problem. Gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych? Osoby, instytucje, organizacje.
27. Kultury innych narodów. Lekcja tolerancji.
28. Prawa i obowiązki obywatela w myśl Konstytucji, Deklaracji Praw człowieka, Praw Dziecka i Karty Praw Rodziny.
29. Analiza ocen i frekwencji za II półrocze.
30. Bezpieczne wakacje.

Lp.	Programy profilaktyczne	Wartości	Sposoby realizacji
1.	Egzaminy pod kontrolą – zarządzanie stresem	Profilaktyka zdrowia, wiedza biologiczna i medyczna, dbanie o zdrowie własne i bliskich, obserwacja własnego organizmu	Zajęcia realizowane przez psychologa szkolnego
2.	ProfiRaktyka	Profilaktyka zdrowia, nowotwory, wiedza biologiczna i medyczna, dbanie o zdrowie własne i bliskich	Warsztaty (stacjonarnie lub on-line) ze studentami medycyny IFMSA – Poland
3.	Psychodeliki	Profilaktyka zdrowia, wiedza biologiczna i medyczna, dbanie o zdrowie własne i bliskich	Warsztaty (stacjonarnie lub on-line) ze studentami medycyny IFMSA – Poland

4.	„Fason”	Profilaktyka zdrowia, wiedza biologiczna i medyczna, dbanie o zdrowie własne i bliskich	Warsztaty (stacjonarnie lub on-line) ze studentami medycyny IFMSA – Poland
----	---------	---	--

XII. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Zespołu Szkół Gastronomiczno- Hotelarskich w Gdańsku w dniu 30.09.2025 roku.

XIII. ZAŁĄCZNIKI

A. WYNIKI ANKIET PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD UCZNIÓW, RODZICÓW, NAUCZYCIELI

B. CZYNNIKI RYZYKA I CHRONIĄCE – DIAGNOZA I ANALIZA WYNIKÓW W ZSGH W GDAŃSKU 2025/2026- OPRACOWANIE

I. Regulacje prawne do przeprowadzenia diagnozy:

Obowiązek przeprowadzenia diagnozy występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych została wskazana w § 6 ust. 2 Rozporządzenia MEN z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania

narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249 ze zm. w 2018 r. poz. 214) oraz w zmienionym od 1 września 2019 r. art. 26 ustawy – Prawo oświatowe. Zgodnie z brzmieniem art. 26).

II. Cel badania:

Celem badań była ocena czynników ryzyka i czynników chroniących zachowań problemowych/ryzykownych uczniów naszej szkoły, a także dynamiki ich rozwoju w ostatnim roku szkolnym.

Przedmiotem badań były cztery grupy zachowań problemowych/ryzykownych uczniów:

- 1) przemoc i zachowania agresywne,
- 2) wykluczenie społeczne,
- 3) używanie substancji psychoaktywnych,
- 4) problemy szkolne oraz psychospołeczne czynniki chroniące i czynniki ryzyka uwzględniające wpływy rówieśnicze, rodzinne, szkolne, środowiskowe i cechy indywidualne.

Posługując się definicją, że **czynniki ryzyka** to cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia, przyjęto, że są to:

Indywidualne czynniki ryzyka:

- niska samoocena, skłonność do zachowań depresyjnych,
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna,
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju,
- podatność na wpływy,
- niski poziom oczekiwania sukcesu,
- duże zapotrzebowanie na stymulację,
- wcześnie występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne),
- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi,
- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji.

Rodzinne czynniki ryzyka:

- rozwód, separacja, utrata rodziców,
- niski status społeczny rodziny, bezrobocie rodziców,
- brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka,

- konflikty rodzinne z udziałem dziecka,
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza),
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci,
- brak konsekwencji w postawach rodzicielskich,
- brak zainteresowania ze strony rodziców,
- postawy liberalne nieadekwatne do poziomu rozwoju ucznia, brak jasnych zasad i norm panujących w domu,
- antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, negatywne wzory starszego rodzeństwa (picie, palenie, używanie narkotyków),
- przestępczość, nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców, choroby psychiczne rodziców.

Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- czasowe odizolowanie uczniów z grup rówieśniczych
- zły klimat społeczny szkoły, niski poziom nauczania, brak wsparcia nauczycieli,
- wczesne niepowodzenia w nauce,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- problemy z zachowaniem w szkole.

Czynniki związane z rówieśnikami:

- przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nie respektujący norm społecznych, używający substancji psychoaktywnych),
- obserwowanie u rówieśników aprobaty dla używania substancji psychoaktywnych,
- odrzucenie przez rówieśników,
- cyberprzemoc
- zachowania agresywne lub autoagresywne,
- ryzykowne zachowania seksualne.

Czynniki środowiskowe:

- dostępność substancji psychoaktywnych,
- nasilenie przemocy w środowisku lokalnym,
- bieda, niski status społeczno-ekonomiczny,
- wysoka przestępczość, nieprzestrzeganie prawa.

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń. Stanowią one swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, modyfikując ich potencjalny negatywny wpływ, a tym samym zwiększając odporność jednostki na trudne sytuacje życiowe tak, że może lepiej się z nimi

zmagać. Od końca lat 70-tych, kiedy rozpoczęto badania nad procesami chroniącymi przed używaniem substancji psychoaktywnych, zidentyfikowano wiele czynników chroniących. Przykłady najważniejszych z nich to:

Czynniki chroniące indywidualne:

- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza,
- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracje edukacyjne,
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów),
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- optymizm i pogoda ducha,
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności)
- umiejętności radzenia sobie ze stresem i negatywnymi wpływami środowiska zewnętrznego, obrona wartości i kształtowania dojrzałego światopoglądu.
- obrona wartości i kształtowania dojrzałego światopoglądu.

Czynniki chroniące rodzinne:

- silna więź z rodzicami (dobre relacje),

- zaangażowanie rodziców w życie dziecka, wspieranie rodziców w budowaniu dojrzałych postaw wychowawczych i rodzicielskich,
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych),
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców,
- utrzymanie adekwatnej do wieku kontroli rodzicielskiej,
- kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów rodzinnych.

Czynniki chroniące związane ze szkołą:

- poczucie przynależności do szkoły, do klasy,
- ustalanie jasnych reguł współżycia i poszanowania innych,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa,
- pozytywny klimat szkoły i wsparcie nauczycieli: zapobieganie dyskryminacji i nietolerancji, budowanie klimatu zaufania i wspólnej odpowiedzialności za dobro szkoły i uczniów,
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy,
- budowanie postawy zaangażowania w naukę szkołą i osiągnięcia sukcesów, organizowanie zajęć pozalekcyjnych,
- stwarzanie warunków do rozwoju potencjału uczniów.

Czynniki chroniące rówieśnicze:

- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni)
- budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych opartych na wspólnych zainteresowaniach i wartościach,
- zdolności rozwiązywania konfliktów rówieśniczych.

Czynniki chroniące środowiskowe:

- zaangażowanie w konstruktywną działalność (dostęp do klubów młodzieżowych, klubów sportowych, wolontariat),
- budowanie postaw prospołecznych i altruistycznych poprzez działalność pomocową i wolontaryjną, budzenie aspiracji i rozwijanie zainteresowań,
- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, klubów, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej),
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (wychowawców itp.).

Badanie koncentrowało się wokół obszarów związanych z: samopoczuciem młodzieży w środowisku szkolnym, klasowym, relacjami z rówieśnikami, rodzicami, nauczycielami, zainteresowaniami, obowiązującymi zasadami. Ponadto zostały zadane pytania o substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, alkohol) – głównie o wiedzę o nich, a także ich dostępność.

III. Miesiąc przeprowadzenia badania: wrzesień

IV. Grupa badawcza: uczniowie ZSGH kl. I, II, III, IV, V, rodzice, nauczyciele ZSGH

V. Metody badawcze: Metoda sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem anonimowych kwestionariuszy dla uczniów, rodziców i nauczycieli, analiza dokumentacji specjalistów: pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego oraz pedagoga specjalnego.

VI. Wyniki:

A: UCZNIOWIE

1. Charakterystyka badanej grupy

W badaniu wzięło udział 469 uczniów – 62% kobiet, 32% mężczyzn oraz 30 osób niebinarnych. Większość ankietowanych to uczniowie technikum (92%). Wśród uczestników sondażu 32% to uczniowie klas pierwszych, 12% klas drugich, 37 % klas trzecich i 19% klas czwartych.

2. Sytuacja rodzinna

Większość uczniów biorących udział w badaniu wychowuje się w rodzinach pełnych (63% badanych) a w przypadku 28% uczniów rodzice rozwiedli się lub są w separacji. W przypadku 28 uczniów jeden z rodziców nie żyje. 16 uczniów mieszka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

3. Poziom zadowolenia uczniów w poszczególnych obszarach życia

Większość respondentów jest zadowolonych i bardzo zadowolonych oceniając poziom osobistego poczucia bezpieczeństwa (78.1%) i poziom materialny rodziny (73,2%). Równie wysoko uczniowie oceniają swoje relacje, zarówno z kolegami (68,1% badanych jest bardzo lub raczej zadowolonych) jak i z rodzicami (69,1%). Odsetek ten nieznacznie spada gdy ocenie poddawany jest obszar kontaktów z nauczycielami (57,4% ankietowanych wyraża zadowolenie). Uczniowie, którzy wzięli udział w badaniu są również zadowoleni ze swojej inteligencji i zdolności (53.7%), lecz poziom poczucia satysfakcji spada w odniesieniu do wyglądu – 47.7% uczniów

jest zadowolonych ze swojego wyglądu. Uczniowie pozytywnie postrzegają swój charakter (56,3% ankietowanych) i możliwości spędzania wolnego czasu (64,9%). Doceniają również możliwość decydowania o sobie (75,1%), możliwość rozwoju własnych zainteresowań (72,5%) oraz są zadowoleni ze swoich wyobrażeń o przyszłości (66,7%). **Analiza danych wskazuje wyraźnie obszary wymagające oddziaływań profilaktycznych: relacje nauczyciel - uczeń oraz samoocena uczniów ZSGH.**

4. Oczekiwania uczniów dotyczące wykształcenia

32% ankietowanych uczniów planuje zdobyć wykształcenie średnie i zdać maturę a 36% chce kontynuować naukę na wyższych uczelniach. 9% badanych chce ukończyć szkołę branżową a 104 ankietowanych nie zastanawiało się nad swoją przyszłością i wyborem dalszej ścieżki kształcenia. 55% uczestników badania chce w przyszłości odnieść sukces w wybranym zawodzie, 32% nie ma zdania a 60 badanych zupełnie na tym nie zależy (13%). Powyższe dane wskazują na to, że wielu uczniów biorących udział w badaniu nie chce lub nie wie czy w przyszłości będzie realizowało się zawodowo w branży gastronomiczno – hotelarskiej.

5. Formy kontaktu z rodzicami

Większość badanych spędza czas z rodzicami poza domem kilka razy w tygodniu lub miesiącu (60,5%). Uczniowie przyznają, że rozmawiają z rodzicami: najczęściej o szkole i ocenach (76,1% badanych), lecz zdarzają się także rozmowy o osobistych sprawach uczniów (63,6%)

Co trzeci uczeń naszej szkoły wspólnie uprawia z rodzicami sport lub podejmuje inne, ulubione zajęcia (27,9%) a odsetek uczniów, którzy nigdy nie spędzali w ten sposób czasu z rodzicami wynosi 46,1%.

Młodzi ludzie często biorą udział w podejmowaniu przez rodziców ważnych decyzji (52%) i pomagają rodzicom w ważnych sprawach domowych (77,2%).

6. Aktywność pozaszkolna uczniów

Uczniowie biorący udział w badaniu najczęściej poświęcają na przygotowanie się do lekcji od 1 do 3 godzin tygodniowo (32,8%) lub mniej niż godzinę (40,5%). 2,6% ankietowanych uczy się więcej niż 7 godzin a 17,9% nigdy nie odrabia lekcji i nie przygotowuje się do zajęć.

38% uczniów nie uczy się języków obcych. Pozostali badani poświęcają na naukę mniej niż godzinę 27,3%. Regularnie uczy się języków obcych 34,7% ankietowanych.

51,5 % uczniów podejmuje po szkole swobodną, codzienną aktywność fizyczną. 29,3% deklaruje uprawianie sportu w klubie, sekcji. 48,4% ankietowanych uprawia mniej niż godzinę sportu lub wcale.

Przeważająca większość uczniów nie bierze udziału ani w zorganizowanych zajęciach artystycznych (81%) ani nie podejmuje swobodnej aktywności w tym obszarze (41,8%).

Do harcerstwa należy 7,1% ankietowanych uczniów a 10,4% uczestniczy w spotkaniach grup kościelnych a część uczniów ZSGH angażuje się w wolontariat (19,6%).

Uczniowie deklarują, że korzystają z kultury poza domem – 19,6% poświęca na to mniej niż godzinę tygodniowo, 25,2% do trzech godzin a pozostałe 9% powyżej 4 godzin tygodniowo.

4,2% badanych korzysta z zorganizowanych zajęć informatycznych a 7,5% ankietowanych programuje i tworzy strony w wolnym czasie.

Uczniowie korzystają z komputerów i konsoli rekreacyjnie: 18,1% gra oraz spędza czas w sieci ponad 8h tygodniowo, 21,3% badanych deklaruje, że używa komputera 0d 4 do 7 godzin dziennie. 31,4% uczniów twierdzi, że nie gra wcale lub mniej niż godzinę (dane te nie uwzględniają używania smartfonów). Prawie połowa ankietowanych (46,2%) ogląda filmy w Internecie co najmniej 4 godziny tygodniowo (16,8% uczestników badania przyznaje, że spędza ponad 8 godzin w tygodniu na oglądaniu filmów).

W czasie wolnym uczniowie ZSGH najczęściej spotykają się z przyjaciółmi (23.5% 8 godzin tygodniowo lub więcej, 33.3% do 7 godzin). Młodzież biorąca udział w badaniu coraz więcej wolnego czasu spędza w centrach i galeriach handlowych – taką formę deklaruje 62,4% ankietowanych.

Niewielu uczniów ZSGH (8,8%) korzysta z oferty kół zainteresowań i innych zorganizowanych zajęć pozaszkolnych.

7. Kontrola rodzicielska

Z danych uzyskanych od uczniów wynika, że zdecydowana większość ich rodziców (62.9%) pyta swoje dzieci z kim zamierzają się spotkać. Inaczej przedstawiają się statystyki dotyczące sprawowania kontroli nad wydatkami młodych ludzi – 49,3% rodziców nigdy nie sprawdza lub sprawdza rzadko na co dzieci wydają pieniądze. 33,1% rodziców przeważnie lub zawsze pyta o wspólne plany z przyjaciółmi a zdecydowana większość (67,4%) pyta o to gdzie idą młodzi ludzie, gdy wychodzą z domu. Według ankietowanych 45,9% ich rodziców pyta o to gdzie są i co robią po szkole.

8. Szkoła i relacje klasowe oraz szkolne

43% ankietowanych uczniów lubi swoją klasę, 38,8% lubi swoją szkołę a 47,7% lubi nauczycieli uczących w tym roku.

Obowiązki szkolne ważne są dla 35% ankietowanych a 27,5% uważa, że nauka w szkole potrzebna jest, by zrozumieć świat, osiągnąć życiowe cele (35,4%) Związek pomiędzy nauką a osiąganiem celów zawodowych dostrzega 39.9% badanych.

Ponad połowa uczniów nie ma problemów z podejmowaniem inicjatywy i nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami, 138 ankietowanych uczniów czeka na inicjatywę innych, 36 nie zwraca uwagi na zaproszenia do kontaktu a 35 osób unika koleżanek i kolegów.

Z danych uzyskanych od młodych ludzi wynika, że 46,9% może liczyć na pomoc koleżeńską co wskazuje na potrzebę rozwijania sieci wsparcia rówieśniczego. 65,4% ankietowanych jest zapraszana do wspólnego spędzania czasu podczas przerw a 63,1% otrzymuje

zaproszenia na urodziny i imprezy. Na wsparcie w trudnych emocjonalnie sytuacjach może liczyć 59.5% ankietowanych. 58,7% uczniów twierdzi, że rówieśnicy cieszą się z ich sukcesów.

Według 40,5% ankietowanych wychowawcy zachęcają ich i dodają im otuchy. 41,6% czuje troskę wychowawców a 50.5% uczestników badania twierdzi, że wychowawcy służą informacją i radą. 49,7% badanych uważa, że zostaną wysłuchani przez wychowawcę w sprawach ważnych a według 39,4% ankietowanych wychowawcy mówią rzeczy, które dodają uczniom pewności siebie.

W ocenach uczniów nauczyciele poświęcają więcej uwagi uczniom dobrym (26,9%), lepiej traktują uczniów otrzymujących wyższe oceny (26,2%). Jednocześnie 45% ankietowanych uczniów twierdzi, że nauczyciele dbają, by każdy rozumiał czego się uczy. 47,3% uważa, że nauczyciele wierzą w ich potencjał i w to, że uczniowie mogą się uczyć na popełnionych błędach (42,6%).

9. Zjawiska patologii społecznej i zachowania ryzykowne wśród ankietowanych

58,2% badanych nigdy nie opuściło całego dnia zajęć z całą klasą (wagary) a 31,6% deklaruje, że zrobiło to raz lub kilka razy. Podobnie wyglądają statystyki dotyczące opuszczania całą klasą pojedynczych godzin (60,6% nigdy tego nie zrobiło) Młodzież bardzo rzadko wagaruje w grupie i 46,7% ankietowanych nie opuszcza dni szkolnych ani pojedynczych lekcji z kolegami. Prawie połowa badanych deklaruje, że nigdy nie opuściła bez powodu całego dnia w szkole (33,3%) ani pojedynczych lekcji (29,4%).

W sytuacji presji rówieśniczej 300% ankietowanych odmawia, 54 robi coś innego, 55 unika towarzystwa osoby wywołującej presję a 22 ulega namowom. 38 ankietowanych radzi się rówieśników lub rodziców.

24,7% ankietowanych regularnie pali tytoń / e-papierosy. 7.7% uczniów codziennie pije napoje alkoholowe a 2,8% deklaruje, że codziennie się upija. 2,8% codziennie ma okazję zażyć lek w celu odurzania się a 2,1% badanych to robi. 2,3% badanej młodzieży codziennie ma okazję do zażycia dopalaczy a 2,6% deklaruje, że robi to codziennie. 4,1% młodzieży ma codziennie okazję zapalić marihuanę lub haszysz a robi to 2,6%. Inne narkotyki zażywa codziennie 1.9% badanych a 2,1% codziennie ma taką możliwość. Wzrost odsetka uczniów deklarujących codzienne odurzanie się w porównaniu do wyników ubiegłorocznych jest prawdopodobnie

skutkiem błędu badawczego, lecz mimo wszystko warto położyć większy nacisk na edukację w zakresie skutków stosowania substancji psychoaktywnych.

W sytuacji propozycji środków psychoaktywnych i innych używek 46,7% badanych twierdzi, że na pewno odmówi papierosa (przyjmie propozycję 28,6% ankietowanych). 51% stanowczo odmówi alkoholu (18,5% skorzysta z oferty). Ankietowani są bardziej stanowczy w kwestii używania leków w celu odurzenia się (83,2% odmówi) oraz dopalaczy (84,9% odrzuci propozycję). 78% badanych deklaruje, że odmówi zapalenia marihuany a 85,3% innego narkotyku.

Dlaczego młodzi ludzie nie odmawiają? Z analizy uzyskanych danych wynika, że młodzież nie odmawia palenia papierosów, bo już to robi (22,4%), przez ciekawość (11,3%) lub uważają, że im to pomaga (6,4%). W przypadku picia alkoholu odbyta inicjacja również jest głównym powodem, dla którego młodzież nie odmówi (bo tak już robię – 14,1%). 13% deklaruje, że alkohol poprawia im humor a z ciekawości wypije 12,2% uczestników badania. Presja rówieśnicza nie jest wg nastolatków istotnym czynnikiem. Wśród badanych 9,4% zgodzi się na zażycie leku w celu odurzenia się – 3,2% przez ciekawość, 2,3% dla poprawy humoru, 1,9% z powodu problemów a 1,6% deklaruje, że już to robi. Nastolatki godzą się na spróbowanie dopalaczy głównie przez ciekawość (3,5%), dla poprawy humoru (1,3%) i z powodu problemów (0,9%). 1,9% dzieci deklaruje, że skorzysta z oferty ponieważ „już to robi”. Podobnie przedstawiają się statystyki dotyczące palenia marihuany/haszyszu: 8,7% uczniów którzy się zgodzą zrobi to przez ciekawość, 6,6% dla poprawy humoru a 5,3% nie odmówi, bo używa narkotyków. Po raz kolejny presja rówieśnicza nie jest istotnym czynnikiem (0,6%). Spośród 8,3% badanych, którzy deklarują, że nie odmówią innego narkotyku 2,8% kieruje się ciekawością lub przebyłą inicjacją (2,3%). Na poprawę humoru liczy 1,5% badanych.

59,7% ankietowanych ma świadomość, że nie wolno im palić papierosów, 59,7% uczniów wie, że nie może pić alkoholu, 70,6% uważa, że nie wolno im się upijać. W przypadku leków stosowanych w celu odurzenia się odsetek badanych, którzy wiedzą o tym, że jest to nielegalne wzrasta do 80,6% a jedynie 9% jest przekonana, że jest to dozwolone. O zakazie używania THC wie 75,9% a

8,7% badanych uważa, że może używać narkotyków. 43,5% badanych jest przekonana, że nie wolno im współżyć seksualnie a 36,9% uważa, że może używać wyzwisk i wulgaryzmów. 77,2% badanych jest przekonana, że nie wolno im używać przemocy fizycznej i bicia. Dane te podkreślają wagę zajęć profilaktycznych prowadzonych przez funkcjonariuszy oraz osoby zajmujące się na co dzień prawem karnym oraz rodzinnym i nieletnich. Świadomość zagrożeń wśród młodzieży wzrasta.

W pytaniu dotyczącym bezpieczeństwa i higieny użytkowania Internetu 49,1% uczniów przyznało, że kilka razy w roku lub rzadziej przegląda coś w sieci z rodzicami. 52% ankietowanych poszukuje w Internecie informacji do szkoły a 33,1% regularnie szuka tam gotowych prac domowych. 54,8% badanych przyznaje, że codziennie traci kontrolę nad czasem spędzonym w sieci a 9% codziennie zaniedbuje sprawy szkolne z powodu Internetu. Nadużywanie Internetu jest powodem niewyspania u 24,1% ankietowanej młodzieży. 54,4% uczniów biorących udział w badaniu nie ma kłopotów z powodu nadmiernego korzystania z Internetu. Młodzież wie, że podawanie swoich danych w sieci jest ryzykowne i 72,5% deklaruje, że tego nie robi. Zdarza się jednak, że przedstawiają się w sieci jako inna osoba niż w rzeczywistości (7,7%).

10. Zjawiska patologii społecznej i zachowania ryzykowne w środowisku ankietowanych

Ankietowana młodzież deklaruje, że codziennie lub kilka razy w tygodniu widzi wśród rówieśników osoby palące tytoń lub wyroby tytoniowe (56,5%), 13,7% codziennie lub kilka razy w tygodniu obserwuje osoby pijące alkohol, lecz odsetek ten zmniejsza się i zaledwie 9,7% uczniów widzi w swoim otoczeniu osoby pijane. 77% uczestników badania nigdy nie widziało w swoim otoczeniu osób zażywających leki w celu odurzenia się a 34,5 % młodzieży widzi to codziennie lub kilka razy w tygodniu. Zdecydowana większość uczniów nie ma w swoim otoczeniu kontaktu z rówieśnikami używającymi dopalaczy (80,6%), marihuany/haszyszu (62%) i innych narkotyków (80%). Zgoła inaczej przedstawia się używanie wulgaryzmów w otoczeniu uczestników badania: 62,1% młodzieży

codziennie i kilka razy w tygodniu spotyka się z tym zjawiskiem. Prawie połowa badanych przynajmniej raz w życiu była świadkiem przemocy rówieśniczej, z czego 7% codziennie.

Młodzież akceptuje lub jest obojętna wobec zjawiska palenia papierosów wśród rówieśników i zaledwie 21,6% ankietowanych uważa, że tak być nie powinno i jest to niedopuszczalne. 28,5% akceptuje picie alkoholu wśród kolegów i koleżanek a 39,2% przyznaje, że jest im to obojętne. Niższy odsetek ankietowanych uczniów akceptuje upijanie się (19,9%) a większość badanych nie akceptuje zażywania leków w celu odurzania się (69,6%). Jeszcze mniejszą akceptację ma zażywanie dopalaczy – zaledwie 6,4% uczestników badania to akceptuje lub uważa za dopuszczalne. 55,9% badanych krytycznie odnosi się do używania THC przez rówieśników a 69,3% nie toleruje zażywania innych narkotyków. „Mocne słowa” czyli wyzwiska i wulgaryzmy są akceptowane przez 39,9% ankietowanych. Większość naszych uczniów (69,3%) nie akceptuje przemocy.

Uczniowie zapytani o występowanie zachowań ryzykownych i patologicznych w środowiskach domowych najczęściej mają kontakt z paleniem wyrobów tytoniowych (25,8%). Zdarza się, że widzą dorosłych pijących alkohol (16,8%) a niewielki odsetek widzi w domu rodzinnym osoby pijane (7,7%). 27,3% badanych regularnie jest świadkiem złości, 18,7% obserwuje złośliwą krytykę a 22,6% kłótnie w środowisku rodzinnym. 16,2% ankietowanych jest świadkiem wyzwisk a 3,4% przemocy fizycznej.

11. Przemoc rówieśnicza

68,4% uczniów nie doświadczyło w tym roku dręczenia, w sytuacji 11,3% badanych zdarzyło się to raz a 14,9% wyznaje, że przemoc rówieśnicza spotkała ich 3 lub więcej razy.

84% uczniów nie dręczy rówieśników. Do takich zachowań przyznaje się 15,7% ankietowanych.

12. Samoopis uczniów: regulacja emocji, uwaga i koncentracja.

Odpowiedzi uzyskane w tym pytaniu odzwierciedlają specyfikę rozwoju mózgu młodego człowieka w okresie adolescencji. Jedynie 11,3% uczniów zawsze starannie planuje wykonywane zadania. 39% ankietowanych przyznaje, że często lub prawie zawsze działa bez namysłu a 55,5% ma trudności ze skupieniem uwagi. 52,7% uczestników badania kontroluje emocje i uważa się za osoby opanowane a jedynie 24,3% łatwo się koncentruje. Prawie połowa (48,6%) młodych ludzi uważa się za rozważnych a 18,3% rzadko lub nigdy nie mówi rzeczy bez namysłu. Do impulsywności, działania bez namysłu przyznaje się 39,4% ankietowanych.

W sytuacjach kryzysowych i w obliczu problemów uczestnicy badania najczęściej słuchają muzyki (67%), szukają samotności (36%), grają na komputerze (38,2%). Pośród innych strategii znalazły się: płacz (30%), rozmowy z rówieśnikami (29,2%), zapomnienie (31,3%), sport (24,3%), rozmowy z rodzicami (16,4%), kłótnie z najbliższymi (15,6%), palenie papierosów (23%), objadanie się (18,1%), głodówki (9,8%), obrażanie się na cały świat (12,4%), czytanie książek (8,3%), niszczenie sprzętów (8,5%), picie alkoholu (8,7%), leki lub narkotyki (6%), modlitwa (11,3%), szukanie pomocy u pedagoga, psychologa, nauczyciela (3,2%)

B. RODZICE

1. Charakterystyka badanej grupy

W badaniu wzięło udział 172 rodziców: 157 kobiet, 14 mężczyzn oraz jedna osoba niebinarna.

98% ankietowanych jest rodzicami, pozostali badani to osoby niespokrewnione i rodzice zastępczy. Ankiety w przeważającej większości wypełnili rodzice uczniów uczęszczających do technikum (87%) a ze szkół branżowych było 23 rodziców.

Największą liczbę ankiet wypełnili rodzice uczniów z klas III (31%) oraz IV (20%), a następnie I, II oraz V (10%).

Spośród biorących udział w ankiecie rodziców 70 osoby legitymuje się wykształceniem wyższym, 72 wykształceniem średnim, 21 zawodowym a 5 osób wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym. Tytuł naukowy posiadają 4 osoby.

2. Obecny status zawodowy, z którego pochodzi wiodąca część przychodu

132 opiekunów uzyskuje dochody z pracy na etacie, 16 osób prowadzi działalność jednoosobową a 12 osób jest bez zatrudnienia. 7 ankietowanych podało „inne” jako podstawowe źródło dochodu.

3. Aktualna sytuacja rodzinna

Struktura badanych rodzin przedstawia się następująco: 92 rodziców pozostaje w pierwszych związkach małżeńskich, 30 osób jest rozwiedzionych, 9 osób żyje w konkubinacie , 23 osoby tworzą rodziny zrekonstruowane, 14 osoby to osoby stanu wolnego. Wdowami / wdowcami są 2 osoby ankietowane.

4. Poziom zadowolenia rodziców w poszczególnych obszarach życia

Większość badanych rodziców wyraża zadowolenie oceniając badane obszary swojego życia zarówno oceniając poziom osobistego poczucia bezpieczeństwa (87,2 % rodziców jest bardzo zadowolonych i raczej zadowolonych) poziom materialny rodziny (71,3% badanych osób jest bardzo zadowolona i raczej zadowolona), poziom zdrowia (67,7% to osoby raczej zadowolone i bardzo zadowolonych). Równie satysfakcjonujące są dla badanych rodziców relacje: poziom kontaktów z rodziną (84,2% badanych wyraża zadowolenie), poziom kontaktów ze znajomymi (89,5% badanych osób jest bardzo i raczej zadowolonych) i poziom kontaktów z nauczycielami (90%).

86,5% rodziców pozytywnie ocenia poziom dostępnych sposobów spędzania wolnego czasu, poziom swojej pozycji w pracy (75,4%), poziom możliwości rozwoju zawodowego (71,9%). 65,5% badanych rodziców ma pozytywne wyobrażenia o przyszłości, perspektyw życiowych.

5. Oczekiwania rodziców dotyczące wykształcenia

Rodzice mają wysokie wymagania w stosunku do wykształcenia swoich dzieci.

Prawie połowa badanych rodziców 47 % chciałaby, aby dziecko miało wykształcenie wyższe. 40% badanych oczekuje, że dziecko uzyska wykształcenie średnie ogólne lub zawodowe, zakończone maturą. 6 % badanych nie wie i nie zastanawiała się nad tym, a 3 % ankietowanych rodziców wybrało dla swojego dziecka wykształcenie zawodowe.

6. Formy kontaktu z dzieckiem

Głównymi formami spędzania czasu z dziećmi są rozmowy. Rodzice twierdzą, że zdecydowanie rzadziej spędzają razem z dziećmi czas podczas wspólnych aktywności –sportowych czy innych, ulubionych zajęć dziecka.

26,7% rodziców deklaruje, że spędzają czas wspólnie z dzieckiem poza domem kilka razy w tygodniu. 54,7% kilka razy w miesiącu. 18,2% badanych ogranicza wspólny czas poza domem do kilku wyjść w roku.

Zdecydowana większość rodziców podejmuje kilka razy w tygodniu rozmowy z dzieckiem o szkole i o ocenach: (91,9%) podczas gdy reszta ogranicza te rozmowy do kilku razy w miesiącu (1,2%). Oprócz rozmów o szkole rodzice rozmawiają z dzieckiem o jego innych sprawach: 86,6% osób kilka razy w tygodniu, 11,6% osób kilka razy w miesiącu 1,7% badanych kilka razy w roku.

Spośród ankietowanych 54,4% rodziców kilka razy w miesiącu lub częściej uprawia sport wspólnie z dzieckiem lub wspólnie uczestniczy w innych ulubionych przez dzieci zajęciach, 32,2% badanych osób wybiera taką formę kilka razy w roku, a 13,5% badanych nigdy nie spędza wolnego czasu z dzieckiem trenując czy podejmując inne aktywności.

Rodzice chcą, by dzieci były pełnoprawnymi członkami rodziny i miały wpływ na podejmowane decyzje: 37,2% badanych osób kilka razy w tygodniu omawia ważne decyzje rodzinne z dzieckiem; 44,2% rodziców robi to kilka razy w miesiącu, 17,4% badanych osób kilka razy w roku. Pozostałe 1,2% rodziców zadeklarowało, że nigdy nie podejmuje ważnych decyzji wraz z dzieckiem.

Większość rodziców (50%) wspólnie z dziećmi zajmuje się ważnymi sprawami domowymi kilka razy w tygodniu, 39,5% badanych osób kilka razy w miesiącu, 9,3% kilka razy w roku a pozostałe 1,2% nie angażuje dzieci w ważne sprawy domowe.

7. Kontrola rodzicielska

Zdecydowana większość rodziców zawsze lub przeważnie pyta się dziecka przed jego wyjściem z domu, z kim chce się spotkać (1,8%) 70,7% badanych sprawdza, na co dzieci wydają pieniądze. Rodzice wyrażają zainteresowanie i zawsze lub przeważnie pytają o wspólne plany dziecka z przyjaciółmi (83,2%).

97,1% badanych rodziców pyta dziecko dokąd idzie, gdy wychodzi z domu, 91,3% ankietowanych pyta, gdzie jest dziecko po szkole i co robi. Powyższe dane wskazują na to, że rodzice w zdecydowanej większości są zainteresowani tym, co robią uczniowie naszej szkoły po zajęciach i z kim spędzają czas.

8. Samoopis rodziców: regulacja emocji

Większość rodziców starannie planuje swoje działania: (79,6%), 62% ankietowanych opiekunów rzadko lub nigdy nie działa bez namysłu. Niewielki odsetek rodziców zgłasza problemy ze skupieniem (9,9%). Ponadto ankietowani deklarują, że prawie zawsze lub najczęściej są opanowani (85,4%) i rozważni (89,4%).

Ponad połowa ankietowanych nie mówi rzeczy bez namysłu: (59,1%), a 43,9% rodziców działa pod wpływem chwili. Z powyższych danych wynika, że rodzice biorący udział w badaniu deklarują, że udaje im się zazwyczaj zachować równowagę: ich działania są planowane, są opanowani i mało impulsywni.

9. Zjawiska patologii społecznej i zachowania ryzykowne w okolicy zamieszkania

Zjawiska patologii społecznej i zachowania ryzykowne w okolicy miejsca zamieszkania ankietowanych rodziców nie są częste: 68,6% badanych rodziców spotyka się na co dzień lub kilka razy w tygodniu z tym, że osoby w ich otoczeniu palą tytoń/e-papierosy. Odsetek ten jest dużo niższy w przypadku picia alkoholu (23%). 11,7% ankietowanych przynajmniej raz w ciągu ostatniego roku zetknęło się w swoim otoczeniu z osobami palącymi marihuanę lub haszysz a 0,6% badanych widzi takie sytuacje codziennie. W okolicy 25% badanych widuje się osoby będące pod wpływem alkoholu (jedynie 19,8% badanych zamieszkuje w dzielnicach, gdzie zjawisko to nie występuje) Przeważająca większość rodziców nie widziała aby ktoś z ich otoczenia zażywał leki w celu odurzania się (89,5%), dopalacze (91,8%) czy inne narkotyki (91,2%). Ponad połowa z badanych (67,8%) nie zaobserwowała w najbliższej okolicy występowania przemocy fizycznej.

17,1% ankietowanych spotyka się na co dzień lub kilka razy w tygodniu z osobami używającymi wulgaryzmów, wyzwisk.

10. Opinie rodziców na temat zachowań rówieśników dziecka

Ankietowani rodzice są w przeważającej większości krytyczni wobec zachowań ryzykownych w otoczeniu ich dzieci. 80,6% rodziców nie akceptuje palenie papierosów/ e – papierosów wśród rówieśników dziecka a jeszcze wyższy odsetek ankietowanych nie daje przyzwolenia na picie alkoholu (88,3%) czy upijanie się: (97,7%).

97,6% badanych nie zgadza się z tym, by młodzi ludzie w otoczeniu ich dziecka zażywali leki w celu odurzania się.

Rodzice w przeważającej większości sprzeciwiają się zażywaniu dopalaczy (98,2%), paleniu marihuany, haszyszu (95,9%) i zażywanie „mocnych” narkotyków (98,8%), 70,6% badanych podchodzi krytycznie do współżycia seksualnego wśród rówieśników ich dziecka, 92,9% nie akceptuje używania wulgaryzmów i siły we wzajemnych relacjach (97,6%).

11. Zjawiska patologii społecznej i zachowania ryzykowne w środowisku rodzinnym.

W większości rodzin (47,3%) domownicy nie palą tytoniu, e papierosów w obecności dzieci. 45,2% badanych przyznaje, że kilka razy w roku dzieci są świadkami picia alkoholu. Młodzież rzadko przebywa w obecności osób pijanych, lecz zdarza się to wśród 1,2% badanych. 71% ankietowanych deklaruje, że dzieci nigdy nie były świadkami wyzwisk w swoim otoczeniu a 96% nie widziało przemocy.

12. Propozycje rodziców dotyczące działań profilaktycznych w klasie / szkole zapobiegających stosowaniu tytoniu, alkoholu, marihuany, innych środków psychoaktywnych, agresji i przemocy przez młodzież:

W pytaniu otwartym rodzice mieli okazję wypowiedzieć się na temat potrzeb i oczekiwań wobec działań profilaktycznych w szkole. Wśród najczęściej pojawiających się odpowiedzi powtarzały się:

- Rozmowy, pogadanki z psychologiem i pedagogiem szkolnym i psychoedukacja
- Psychoedukacja dzieci
- Zajęcia profilaktyczne w formie warsztatów
- Budowanie w dzieciach poczucia własnej wartości i asertywności
- Wolontariat
- Spotkania ze specjalistami ds. uzależnień
- Pomoc w rozwijaniu pasji i zainteresowań
- Wykorzystanie filmów podczas godzin z wychowawcą

C. NAUCZYCIELE

1. Charakterystyka badanej grupy

W badaniu wzięło udział 50 nauczycieli – 40 kobiety oraz 10 mężczyzn. Wszyscy uczestnicy badania legitymują się wykształceniem wyższym a jedna osoba posiada tytuł naukowy. Wśród badanych nauczycieli 30 osób pełni funkcje wychowawcy. W badaniu nie uczestniczyli pracownicy obsługi i administracji.

1. Poziom zadowolenia nauczycieli w poszczególnych obszarach życia

Większość ankietowanych wyraża zadowolenie z osobistego poczucia bezpieczeństwa (86%). Wyżej w porównaniu do ubiegłego roku nauczyciele oceniają poziom materialny swoich rodzin – 70% wyraża zadowolenie. Pracownicy szkoły doceniają stan swojego zdrowia (64%), kontakty z rodziną (78%) i ze znajomymi (80%).

Również relacje z uczniami są dla uczestników badania źródłem satysfakcji i ankietowani są zadowoleni z kontaktów z podopiecznymi (88%) oraz ich rodzicami (70%).

Nauczyciele wyrażają również zadowolenie z relacji z nauczycielami (62%) i przełożonymi (82%) chociaż odsetki te są niższe w porównaniu do wyników ubiegłorocznych.

Nauczyciele w większości pozytywnie oceniają dostępne formy spędzania wolnego czasu (80%), swoją pozycję zawodową (94%) i możliwości rozwoju zawodowego (88%). Wizja przyszłości życiowe perspektywy to źródło zadowolenia dla 68% ankietowanych.

2. Samoopis nauczycieli: regulacja emocji

Zdecydowana większość badanych deklaruje, że starannie planuje wykonywane zadania (94%). Połowa badanych czasami działa bez namysłu a 10% ankietowanych przyznaje, że często trudno im skupić uwagę. Nauczyciele w większości są zazwyczaj opanowani (90%) a zdecydowana większość nie zgłasza problemów z koncentracją (88%). Uczestnicy badania w większości swoich działań kierują się rozważą (88%). 40% badanych mówi czasami rzeczy namysłu a jedynie 6% badanych przyznaje, że działa impulsywnie, pod wpływem chwili.

3. Zjawiska patologii społecznej i zachowania ryzykowne w najbliższej okolicy szkoły

W opinii nauczycieli okolice szkoły są miejscem bezpiecznym. Nauczyciele codziennie spotykają się z osobami palącymi tytoń / e-papierosy, lecz większość ankietowanych nigdy nie była świadkami picia alkoholu (80%) i nie spotkała osoby w stanie upojenia alkoholowego (72%) w okolicy szkoły. Podobnie przedstawiają się statystyki dotyczące zażywania leków w celu odurzenia się (88% badanych nigdy nie zetknęło się z tym zachowaniem), zażywaniem dopalaczy (92%), osobami palącymi marihuanę lub haszysz (88%)

czy zażywającymi inne narkotyki (94%). 66% ankietowanych nie widziało nikogo pod wpływem środków psychoaktywnych innych niż alkohol.

W opinii 58% ankietowanych częstym zjawiskiem jest używanie wulgaryzmów przez osoby nie będące uczniami naszej szkoły a 20% nauczycieli zetknęła się z przemocą fizyczną i biciem w ciągu ostatniego roku.

4. Zjawiska patologii społecznej i zachowania ryzykowne wśród uczniów

Z danych uzyskanych w sondażu wynika, że 30% nauczycieli zwróciło uwagę na problem niewłaściwego odżywiania się uczniów, który według ankietowanych może dotyczyć nawet połowy młodzieży w ZSGH. 32% uważa wagarowanie za problem dotyczący dużej części młodzieży. Większość nauczycieli (72%) nie zetknęła się z piciem alkoholu czy upijaniem się wśród uczniów naszej szkoły a w opinii 32% ankietowanych dużym problemem dotyczącym ponad połowy uczniów są papierosy i wyroby tytoniowe. Większość nauczycieli nie posiada wiedzy na temat uczniów używających THC (68%), zażywania innych narkotyków (72%), leków w celu odurzania się (74%) czy zażywania dopalaczy (70%). 92% badanych zauważa wśród uczniów nadmierne korzystanie ze smartfonów.

Jak wynika z informacji uzyskanych od ankietowanych. 70% zauważyło wśród uczniów osoby wykluczające innych, a według 50% są to pojedyncze osoby. Połowa nauczycieli nie spotkała się wśród młodzieży z długotrwałym nękaniami (50%), agresją i przemocą w Internecie (50%) a agresja słowna (przezywanie, wyśmiewanie, obrażanie) dotyczy wg 70% ankietowanych mniejszości uczniów. 34% uczestników badania uważa, że używanie wyzwisk i wulgaryzmów dotyczy przynajmniej połowy uczniów. Według większości badanych popychanie, szarpanie i szturchanie jest zjawiskiem, które nie występuje powszechnie wśród uczniów ZSGH.

5. Zajęcia pozalekcyjne i aktywność pozaszkolna uczniów

Według 52% ankietowanych w zajęciach pozalekcyjnych uczestniczy mniejszość uczniów. 84% nauczycieli zauważa, że uczniowie sporadycznie biorą udział w konkursach a wg 82% badanych zdecydowana mniejszość uczniów angażuje się w wolontariat. Nauczyciele nie doszacowują liczby uczniów zaangażowanych w akcje charytatywne.

6. Profilaktyka szkolna w opiniach ankietowanych

74% ankietowanych nauczycieli dostrzega potrzebę prowadzenia profilaktyki antynarkotkowej i antyalkoholowej. 74% widzi potrzebę reagowania na problem uzależnień behawioralnych oraz profilaktykę przemocy (76%). 74% jest zdania, że należy zaadresować w działaniach profilaktycznych problem zachowań ryzykownych online, a 68% ankietowanych uważa, że istotna jest profilaktyka wagarowania.

Większość nauczycieli uważa, że może liczyć na wsparcie dyrekcji w zakresie podejmowanych działań profilaktycznych (94%). Zdecydowana większość badanych (98%) wie, że może liczyć na wsparcie specjalistów a 92% ma oparcie w innych nauczycielach.

Zdecydowana większość nauczycieli podkreśla znaczącą rolę dyrektora w prowadzeniu działań profilaktycznych.

Ankietowani uważają, że są dobrze przygotowani do realizacji szkolnej profilaktyki (78%) i zaledwie 22% uczestników badania twierdzi, że większość nauczycieli nie jest przygotowana do prowadzenia takich działań.

W opiniach większości pracowników szkoła dobrze radzi sobie z agresją (92%) i prowadzi skuteczną profilaktykę uzależnień (88%).

Większość nauczycieli jest również przekonana, że szkoła odnosi sukcesy w promowaniu zdrowia fizycznego (78%) i psychicznego (84%). 92% ankietowanych dostrzega rzeczywisty wysiłek wkładany w szkołę w angażowanie uczniów w działania profilaktyczne.

Zdaniem połowy uczestników badania (62%) rodzice współpracują w prowadzeniu działań profilaktycznych.

Nauczyciele w Zespole Szkół Gastronomiczno - Hotelarskich czują się wyposażeni w narzędzia potrzebne do prowadzenia działań profilaktycznych (72%) i doceniają działania organu prowadzącego wspomagające szkolną profilaktykę (86%).

Skuteczne są szkolenia w których uczestniczą ankietowani (84%), a według 92% ankietowanych dużym wsparciem są działania policji, poradni psychologiczno – pedagogicznej (88%). 94% nauczycieli pozytywnie ocenia szkolny program wychowawczo – profilaktyczny.

Spośród wybranych działań i form profilaktyki skuteczne są wg badanych filmy (90%), monitoring wizyjny (92%), zajęcia sportowe (92%), spotkania ze specjalistami (92%), pogadanki o szkodliwości zachowań ryzykownych (88%), festyny na świeżym powietrzu (80%), teatry profilaktyczne (88%), zajęcia pozalekcyjne (78%), ulotki, broszury (58%).

Nauczyciele oceniają swoją wiedzę i kompetencje jako wystarczające, szczególnie przy wsparciu z zewnątrz, co również ułatwia realizowanie programu wychowawczo – profilaktycznego.

Głównymi realizatorami działań profilaktycznych według ankietowanych powinien być pedagog i psycholog szkolny (60% ankietowanych) 68% ankietowanych uważa, że w działania profilaktyczne powinni być zaangażowani specjaliści z poradni psychologiczno – pedagogicznej a 56% uczestników badania jest zdania, że zadania te należy powierzyć zewnętrznym specjalistom do spraw profilaktyki realizującym zlecenia z instytucji pozarządowych. Według 54% badanych za profilaktykę powinni być odpowiedzialni przedstawiciele policji, straży miejskiej i sądów a jedynie 32% respondentów uważa, że działania powinny być realizowane przez nauczycieli.

Nauczyciele dostrzegają potrzebę organizowania zajęć o różnorodnej tematyce: rozwój osobisty, rozwój kompetencji interpersonalnych, zadaniowych, przemoc rówieśnicza. Ważne według ankietowanych jest prowadzenie profilaktyki dotyczącej

bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni, fakenewsów, higieny nauki i uzależnień behawioralnych. Zdaniem ankietowanych należy modelować pozytywne zachowań, dawać przykład i zwracać uwagę na pozytywne aspekty otaczającej młodzież rzeczywistości.

VII. Czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące w Zespole Szkół Gastronomiczno – Hotelarskich

Na podstawie przeprowadzonej analizy oraz danych zebranych od specjalistów udało się wyodrębnić następujące **czynniki ryzyka**:

- INDYWIDUALNE:
 - niska samoocena
 - zaburzenia emocji i nastroju
 - brak aspiracji do odnoszenia sukcesów w wybranym przez siebie zawodzie
 - niewiele aktywności pozaszkolnych
 - szkodliwe używanie urządzeń elektronicznych
 - brak zaangażowania w wartościowe aktywności (wolontariat, sport)
 - brak umiejętności radzenia sobie z problemami

- niskie umiejętności samoregulacji
- trudności ze skupieniem
- problemy ze snem

- RODZINNE

- rozwód, separacja, samotne rodzicielstwo
- niewiele wspólnych aktywności rodzinnych
- słaby nadzór w zakresie zarządzania finansami przez dziecko
- brak zainteresowania ze strony rodziców

- CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE ZE SZKOŁĄ

- nauczyciele więcej czasu poświęcają uczniom osiągnięciom w nauce
- nauczyciele nie posiadają odpowiednich narzędzi, by samodzielnie prowadzić skuteczną profilaktykę
- nauczyciele nie widzą wsparcia profilaktyki szkolnej ze strony władz oświatowych

- CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z RÓWIEŚNIKAMI

- przemoc rówieśnicza
- brak stanowczej reakcji na używanie substancji psychoaktywnych w środowisku rówieśniczym
- uczniowie doświadczają wykluczenia
- cyberprzemoc
- zachowania agresywne

- ŚRODOWISKOWE CZYNNIKI RYZYKA

- uczniowie są świadkami spożywania alkoholu i papierosów
- nasilenie przemocy w najbliższym otoczeniu
- łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych

Ponadto, analiza dokumentacji pozwoliła na wyodrębnienie następujących **czynników chroniących**:

- INDYWIDUALNE CZYNNIKI CHRONIĄCE

- posiadanie planów i celów życiowych

- dobre relacje rówieśnicze,
- towarzyskość, kontaktowość
- poczucie bezpieczeństwa
- umiejętność odmawiania
- refleksyjność
- wiedza na temat zachowań ryzykownych

- RODZINNE CZYNNIKI CHRONIĄCE

- dobra sytuacja materialna
- dobrostan psychiczny rodziców
- aspiracje zawodowe rodziców
- rodzice oceniają relacje rodzinne jako dobre
- angażowanie dzieci w ważne sprawy domowe
- zainteresowanie rodziców sposobami spędzania wolnego czasu przez dziecko
- adekwatna do wieku kontrola rodzicielska

- rodzice nie są impulsywni
- rodzice są konsekwentni
- rodzice kształtują umiejętność rozwiązywania konfliktów rodzinnych
- brak przyzwolenia rodziców na zachowania ryzykowne, przemoc
- brak przestępczości, nadużywania środków psychoaktywnych przez ankietowanych rodziców

- CZYNNIKI CHRONIĄCE ZWIĄZANE ZE SZKOŁĄ

- pozytywny klimat w szkole
- uczniowie lubią szkołę i klasę
- obowiązki szkolne są dla nich ważne
- wsparcie nauczycieli wychowawców
- nauczyciele dostosowują wymagania do stanu psychofizycznego uczniów
- nauczyciele wykazują się postawą tolerancji i akceptacji dla uczniowskich błędów
- osobiste poczucie bezpieczeństwa i dobrostanu pracowników szkoły
- wysokie kompetencje w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych wśród nauczycieli

- osobiste poczucie skuteczności nauczycieli

- monitoring

- CZYNNIKI CHRONIĄCE RÓWIEŚNICZE

- życzliwe relacje

- przyjaźń

- dezaprobata dla używania substancji psychoaktywnych

- ŚRODOWISKOWE CZYNNIKI CHRONIĄCE

- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo

- rodzice i uczniowie nie dostrzegają zagrożeń w bezpośrednim sąsiedztwie

- współpraca ze środowiskiem lokalnym

- współpraca ze służbami

VIII. Rekomendacje

- organizowanie zajęć profilaktycznych prowadzonych przez specjalistów terapii uzależnień, policjantów, funkcjonariuszy Straży Miejskiej, lekarzy i studentów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz przedstawicieli fundacji oraz organizacji pozarządowych
- zajęcia z pedagogiem, psychologiem i pedagogiem specjalnym w ramach godzin wychowawczych
- wsparcie uczniów, którzy borykają się z obniżonym nastrojem, stanami lękowymi oraz tych w farmakoterapii
- stosowanie przez **wszystkich nauczycieli** pozytywnych wzmocnień wobec ucznia, dostrzeganie jego osiągnięć, podkreślanie mocnych stron,
- kontynuacja dotychczasowej współpracy z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną nr 7
- kontynuacja dotychczasowej współpracy z KPIII, Komendą Straży Miejskiej oraz Wydziałami Rodzinnymi i Nieletnich Sądu Rejonowego w Gdańsku
- budowanie umiejętności reagowania na sygnały świadczące o używaniu substancji psychoaktywnych przez dziecko i/lub jego przyjaciół/kolegów,
- eliminowanie negatywnych zjawisk społecznych w szkole (np. przemoc i agresja, kradzieże, używanie substancji psychoaktywnych w tym papierosów),
- przekazanie informacji uczniom oraz rodzicom na temat zagrożeń, jakie mogą pojawić się w środowisku rówieśniczym i sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- wspieranie rodziców w ich zasadniczej roli pierwszych wychowawców oraz uwrażliwianie na przejawy niepokojących zachowań u uczniów,

- uwrażliwienie rodziców uczniów na potrzeby młodego człowieka związane z przynależnością do grupy i akceptacją ze strony rówieśników,
- zachęcanie uczniów do systematycznej pracy, nagradzanie nie tylko za efekty ale i za włożony wysiłek oraz efekty, pomaganie w wyznaczaniu kolejnych celów i motywowanie do ich zdobywania,
- wzmacnianie motywacji uczniów do udziału w zajęciach obowiązkowych i pozalekcyjnych oraz do punktualności,
- kontynuowanie wsparcia i pomocy w zakresie dostosowania wymagań zgodnie z potrzebami uczniów w dotychczasowej formie,
- wsparcie uczniów z doświadczeniem wojennym – zarówno uchodźców jak i obcokrajowców zamieszkujących w Polsce
- kontynuowanie działań z zakresu dbałości o bezpieczeństwo,
- wzmacnianie asertywności,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości, umiejętności rozwiązywania problemów życiowych, postawy prospołecznej poprzez angażowanie uczniów w aktywności dające im szansę na osiągnięcie sukcesu,
- kształtowanie postaw i norm przeciwnych picia alkoholu, paleniu tytoniu i używaniu narkotyków oraz dopalaczy,
- realizowanie zajęć dodatkowych ramach projektów dla uczniów chętnych poszerzać swoją wiedzę i kwalifikacje,
- oferowanie na terenie szkoły alternatywnych możliwości spędzania czasu poza lekcjami, m.in. poprzez kontynuowanie oferty zajęć dodatkowych i wolontariatu
- stworzenie sieci wsparcia rówieśniczego poprzez zaangażowanie uczniów w pomoc koleżankom i kolegom („peer support”)
- stworzenie sieci wsparcia dla nauczycieli

C. WYKAZ MIEJSC UDZIELAJĄCYCH POMOCY I INSTYTUCJI WSPOMAGAJĄCYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku
--

ul. Konrada Leczkowa 1A, Gdańsk

tel. 58 342 31 50

mopr@gdansk.gda.pl

czynne:

poniedziałek – piątek w godz. 7.30 – 15.30

PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Poradnia Zdrowia Psychicznego

Gdańskie Centrum Zdrowia

ul. Oliwska 62

Gdańsk - Nowy Port

tel. 58 342-33-21, 58 343-05-26

Poradnia Zdrowia Psychicznego

Optimmed

ul. Jaskółcza 7/15, Gdańsk

tel. 58 305 24 12

Rejestracja mieści się na I piętrze, pokój 63

Poradnia Zdrowia Psychicznego

Gospody – Med.

ul. Gospody 7, Gdańsk – Żabianka

tel. 58-556-27-23

Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży

ul. Raławicka 17, Gdańsk - Wrzeszcz

tel. 58 347 89 30 – obowiązuje rejestracja telefoniczna

czynne:

poniedziałek - piątek w godz. 7.00 - 20.00

Fractal Koncept

Centrum Psychologii Rozwoju

ul. Wajdeloty 28, Gdańsk - Wrzeszcz

tel. 58 575 015 43

gdańsk@fractal-concept.pl

Centrum CBT Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży

ul. Słowackiego 35, Gdańsk - Wrzeszcz

tel. 668 539 813

poradnia_gdansk@cbt.p

Fundacja FOSA

ul. Chopina 42, Gdańsk – Strzyża

tel. 787960860

fundacjafosa@fundacjafosa.pl

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 7

ul. Biała 1b, Gdańsk - Wrzeszcz

tel. 58 3413950

sekretariat@ppp7.edu.gdansk.pl

AIDS / HIV

Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy

ul. Smoluchowskiego 18, wejście nr 2, budynek „G”

Bezpłatny test można wykonać w poniedziałki i czwartki w godz. 16:00 – 20:00

Całodobowy Telefon zaufania AIDS

tel. 22 692 82 26

800 888 448

Całodobowo: od poniedziałku do soboty od godz. 9.00 do godz. 21.00

- połączenie płatne za pierwszą minutę

Fundacja „Pomorski Dom Nadziei”

ul. Rzączyńskiego 1b/18, 80-041 Gdańsk

tel. 58 306 75 36

www.domnadziei.org.pl

www.aids.gov.pl

BEZDOMNOŚĆ

Referat ds. Osób Bezdomnych

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

ul. Dworska 27, Gdańsk – Brzeźno

tel. 58 342 13 10

wips@mops.gda.pl

czynne:

poniedziałek – piątek w godz. 7.00 – 15.30

PRZEMOC

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Pl. Ks. Prałata Jana Gustkowicza 13, Gdańsk - Nowy Port

tel. 58 511 01 21, fax.: 58 511 01 22

infolinia: 801 01 18 43

centrum@cik.sos.pl

czynne: wszystkie dni tygodnia całodobowo

Centrum Praw Kobiet

ul. Gdyńskich Kosynierów 11

tel. 58 341 79 15

cpk_gdansk@cpk.org.pl

Centrum Pomocy Dzieciom Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

Uphagena 18

tel. 58 718 73 68

cpdgdansk@ffds.pl

TRUDNOSCI WYCHOWAWCZE

Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna Nr 7

ul. Biała 1b, Gdańsk – Wrzeszcz

Tel. 58 341 39 50,

sekretariat@ppp7.edu.gdansk.pl

Towarzystwo Profilaktyki Środowiskowej „Mrowisko”:

Świetlice Socjoterapeutyczne i Ośrodki Profilaktyki

Środowiskowej „Mrowisko”

ul. Waryńskiego 45, Gdańsk – Wrzeszcz

ul. Reduta Wyskok 9, Gdańsk Dolne Miasto

tel. 58 305 46 97

email: biuro@mrowisko.org.pl

DYSLEKSJA

Polskie Towarzystwo Dysleksji

ul. Matki Polki 3a Gdańsk - Wrzeszcz

tel. 58 341 06 97

ptd_gdansk@wp.pl

UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU

Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

ul. Zakopiańska 37, Gdańsk, wejście od ul. Kartuskiej 57

tel. 58 301 51 32

rejestracja ogólna telefoniczna:

poniedziałek - piątek w godz. 8.00 – 20.00

Dzienny oddział uzależnienia od alkoholu

N ZOZ Gdańskie Centrum Zdrowia

ul. Oliwska 62, Gdańsk – Nowy Port

tel. 58 342 33 65

naszaporadnia@gcz.com.pl

czynne:

poniedziałek – piątek w godz. 8.00 – 19.00

Zespół ds. Lecznictwa i Pomocy Rodzinie

Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych

ul. Dyrekcyjna 5, Gdańsk

tel. 58 306 46 65, 601 407 252

Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży

ul. Raławicka 17, Gdańsk - Wrzeszcz

tel. 58 347 89 30 – obowiązuje rejestracja telefoniczna

czynne:

poniedziałek - piątek w godz. 7.00 - 20.00

Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień

ul. Dyrekcyjna 5 Gdańsk

(budynek przychodni rehabilitacyjnej, IV piętro)

tel./fax 58 320 02 56

tel. interwencyjny 058 320 44 04

biuro@gcpu.pl

czynne:

poniedziałki i środy 8.00 – 18.00

wtorki, czwartki i piątki 8.00 - 15.30

Pomarańczowa Linia

System pomocy rodzicom, których dzieci upijają się

Tel. 801 14 00 68

UZALEŻNIENIA OD NARKOTYKÓW

Poradnia Profilaktyki i Terapii

Uzależnień „MONAR”

ul. Srebrniki 9, Gdańsk

tel. 58 302 04 42, tel./fax. 58 302 63 89

Internetowa Poradnia Antynarkotykowa

www.narkomania.org.pl

Antynarkotykowy telefon zaufania

Tel. 801 199 990

Czynny codziennie w godz. 16.00 - 21.00

Młodzieżowy Ośrodek Terapeutyczny "Mrowisko"

Al. Niepodległości 817 A

81-850 Sopot

tel. 58 550 26 69, 58 550 34 77

Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w Gdańsku

Al. Agrarna 2

80-298 Gdańsk

tel. 58 3494690

tel. 508 367 387

matarnia@monar.org